БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 279 (17.263). ● 7 декабрь 1978 йил, пайшанба ● Баҳоси 2 тийин.

САККИЗТА ЙЎЛДОШ ПАРВОЗДА

1978 йил 5 декабрь куни Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдошлари — «Космос-1051», «Космос-1052», «Космос-1053», «Космос-1054», «Космос-1055», «Космос-1056», «Космос-1057», «Космос-1058» учирилди. Саккизта йўлдошнинг ҳаммаси битта учирувчи ракета ёрдамида орбитага чиқариб қўйилди.

Йўлдошларга ўрнатилган илмий аппаратлар космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиришга мўлжалланган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотни ишлаб чиқмоқда. (ТАСС).

БУТУН КУЧ—ЗАРБДОР ЙИЛ МАЖБУРИЯТЛАРИНИ БАЖАРИШГА!

ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

Партия ташкилотларида ўтаётган ҳисобот-сайловлар янги даврга кирди. Республикамизда шаҳар ва район партия конференциялари бошланиб кетди. Партия конференциялари КПСС XXV съезди қарорлари ва ўнинчи беш йиллик вазифаларини бажаришда халқимизнинг сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги ҳар қачонгидан ошган, социалистик мусобақа кенг қулоч ёзиб, ҳамма кишилар йилни муносиб якунлашга интилаётган бир паллага тўғри келди. Конференция делегатлари коммунистлар номидан, ўз меҳнат коллективлари номидан партиямизнинг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети, ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюроси фаолиятини якдиллик билан маъқуламоқдалар. КПСС XXV съезди ўртага қўйган улуғвор вазифаларни бажаришда эришилган ютуқларни атрофлича таҳлил этмоқдалар, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун курашда тўпланган қимматли тажрибаларни умумлаштирмоқдалар. Экономикага раҳбарликни янада такомиллаштириш, партия комитетлари иш услубини янада яхшилаш, омма ўртасида ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишларни кучайтириш ҳақида сўз юритиб, қимматли фикр-мулоҳазалар билдирмоқдалар. Яқиндагина бўлиб ўтган Бувайда, Марҳамат, Тошкент шаҳридаги Ленин райони партия конференцияларида делегатлар худди шундай активлик кўрсатиб, муҳокамада қатнашдилар. Қилинган ишларни танқидий нуқтаи назардан баҳолаб, диққат-эътиборни ҳал этилиши керак бўлган масалаларга қаратдилар. Бу конференциялар ҳақиқатан ҳам ишчанлик вазиятида ва келгуси ишлар учун жанговар ҳаракат программасини белгилаб олиш руҳида ўтди.

Республикамизнинг ҳамма шаҳар ва район партия комитетлари ўз партия конференцияларига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Кўпгина партия комитетлари бу масъулиятли ишга барча активларни кенг жалб этиб диққат-эътиборни бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайловларнинг якунларини чуқурроқ таҳлил қилиб чиқишга, коммунистлар билдирган танқидий мулоҳаза ва таклифларни яхшироқ умумлаштиришга қаратмоқдалар. Бу партия комитетлари учун ғоят қимматли материал бўлиб, у қилинган ишларни ҳаққоний баҳолашга ва янги марраларни белгилаб олишга катта ёрдам беради. Шаҳар ва район партия комитетлари энг аввало партия конференцияларининг ишчанлик вазиятида, танқид ва ўз-ўзини танқид руҳи остида, партия демократиясига қатъий амал қилинган ҳолда, ташкилий ва сиёсий жиҳатдан юксак даражада ўтишига эришиш учун олдиндан қайғуришлари ва тегишли тайёргарлик кўришлари керак. Бутун диққат-эътибор коммунистларни, барча меҳнаткашларни КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленумида ўртага қўйилган вазифалар ва ўнинчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш билан боғлиқ бўлган масалаларга қаратилмоғи керак.

Хўжалик ва маданий қурилишга партия раҳбарлигини таъминлашда, оммани коммунистик руҳда тарбиялашда район ва шаҳар партия комитетларининг роли беқиёсдир. Улар жойларда партиянинг сиёсатини бевосита амалга оширадилар. Омма орасида жуда катта ташкилотчилик ва сиёсий тарбиявий ишларни олиб борадилар. Ҳар бир меҳнат коллективида коммунистларнинг авангардлик роли ошиб боришига, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифати кўтарилишига, ички резервлар тўлароқ ишга солинишига, қувватлардан яхшироқ фойдаланилишига эришадилар. Шу билан бирга партия комитетлари конференцияга тайёргарлик давомида бошланғич партия ташкилотлари билан алоқани янада мустаҳкамлашлари, жойлардаги коллективлар ҳаётини, хўжалик ва корхоналар ишини чуқурроқ ўрганишлари, коллектив фикрини қадрлашлари ниҳоятда муҳимдир. Конференцияга тайёргарлик ишларига жалб этилган активлар доклад тайёрлашда яқиндан иштирок этиб, унда реал аҳволнинг акс этишига, хўжалик масалалари чуқур таҳлил этилиб, партия ташкилотлари ҳаётининг энг актуал масалалари кўтарилишига ва у коммунистларнинг қизғин фикр олишувига сабаб бўлишига эришишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишлари керак. Конференциянинг қанчалик ишчанлик вазиятида ўтиши энг аввало шунга боғлиқдир.

КПСС XXV съездидан кейинги ўтган давр ичида ижтимоий ҳаётга, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга партиявий таъсир ўтказишнинг янгидан-янги воситалари пайдо бўлди. Партия конференцияларида ана шу тажрибалар ҳақида албатта сўз юритилиши, коллектив муҳокама эса партия ташкилотлари иш услуби ва методларини такомиллаштириш ва ижтимоий ҳаётга унинг таъсирини кучайтиришнинг яна янги йўлларини кўрсатиб бериши керак.

Социалистик мусобақага раҳбарлик даражаси конференцияларда алоҳида таҳлил қилиниши лозим. Беш йилликнинг учинчи йили якунланмоқда. Ўз-ўзидан равшанки, коммунистлар план ва мажбуриятларнинг қанчалик бажарилаётгани ҳақида сўз юритадилар. Бунда эришилган ютуқларга муносиб баҳо берган ҳолда камчиликлардан кўз юммаслик, уларни юз-хотирсиз очиб ташлаш керак.

Район партия конференцияларида КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми ўртага қўйган вазифаларнинг қанчалик бажарилаётгани ҳақида алоҳида сўз юритилиши ўз-ўзидан аён. Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш, уни юксак босқичга кўтариш, бу соҳада олдинда турган улуғвор вазифалар партия комитетларидан экономикага партия раҳбарлигини тағин ҳам яхшилаш, ташкилотчилик ва сиёсий ишларни юксак даражага кўтаришни тақозо этади.

Партия конференцияларида хўжалик ва экономика масалалари билан бир қаторда ғоявий-тарбиявий ишларнинг йўлга қўйилиши атрофлича кўриб чиқилиши керак. Сиёсий ва иқтисодий таълимни, оммавий пропаганда ва агитацияни йўлга қўйиш ва кучайтиришда, ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбиянинг бирлигини таъминлашда, совет кишиларининг ижодий активлигини оширишда партия комитетлари тўплаган барча яхши тажрибалар умумлаштирилмоғи керак.

Партия комитетларининг иш услубига алоҳида аҳамият бериш лозим. Кейинги йилларда бу борада анчагина яхши тажриба тўпланди. Перспектив планлаштириш амалда кенг жорий этила бошланди, қарорлар ижросини текшириш анча изчиллик касб этди ва яхши самара бермоқда. Партия комитетлари кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга, уларнинг топширилган иш учун масъулиятини оширишга, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Партия комитетлари бу ишни келгусида янада такомиллаштира боришлари ва партия раҳбарлигининг ленинча услубига ҳамиша оғишмай амал қилишлари керак. Конференция делегатларининг бу ҳақдаги фикр-мулоҳазалари албатта ҳисобга олиниши ва у келгусида партиявий ишни яна ҳам яхшилашда фойдаланилмоғи лозим.

Район ва шаҳар партия конференцияларини ташкилий ва сиёсий жиҳатдан юксак даражада ўтказиш, унда талабчан ва принципиал сўз юритилишига, делегатлар муҳокамада актив иштирок этишига эришиш келгусида шубҳасиз коммунистик қурилишнинг барча участкаларига партия раҳбарлигини янада яхшилаш, КПСС XXV съезди ўртага қўйган вазифаларни ва ўнинчи беш йиллик планларини муддатидан олдин ошириб бажаришга оммани сафарбар қилиш имконини беради.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

КПСС XXV съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этаётган Жиззах райони пахтакорлари зафар маррасини эгалладилар. Она-Ватанга 47200 тонна «оқ олтин» топширилди. Ҳосилдорлик 30 центнерга етказилди. Белгиланганидан анча кўп 17500 тонна уруғлик пахта топширилди. Бунга Ленин орденли «Москва», Ҳамид Олимжон номли, Навоий номли, Жданов номли, Ленин номли колхозларнинг пахтакорлари катта улуш қўшдилар.

Район пахтакорлари айни чоғда келаси йил мўл ҳосилига пухта замин ҳозирлаш учун кузги-қишки тадбирларни омилкорлик билан амалга ошираётирлар.

• • •

Зарбдор йилда фидокорона меҳнат қилган Зомин райони мардимайдонлари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Қабул пунктларига 3278 тонна чўл пахтаси етказиб берилди.

Зоминлик пахтакорлар қолган ҳосилнинг сўнгги чаноғигача йиғиштириб олиш ва келаси йил хирмонига пухта замин яратиш учун курашмоқдалар.

Пахтакорларимиз сўнгги ҳужумга ўтдилар. Улар пешана тери ва мардонавор меҳнатлари эвазига етиштирилган «оқ олтин»нинг сўнгги чаноқларигача териб олиш учун курашмоқда. Бу ишда ҳар доимдагидек дала шункорлари — механизаторлар ибрат кўрсатишмоқда. Суратда: Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг участка бошлиғи Раҳмат Шодмонов ва илғор механизатор Абдуғаффор Болтабоевлар пахтазорда.

Т. Маҳкамов фотоси.

САНОАТИМИЗНИНГ ДАДИЛ ОДИМЛАРИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноати 1978 йилнинг январь-ноябрь ойларида маҳсулотни реализация қилиш планини 2,5 процент ошириб бажарди. Саноат ишлаб чиқаришнинг ҳажми 1977 йилнинг январь-ноябрь ойларига нисбатан 4,9 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 2,7 процент ошди.

Қорақалпоғистон АССР, Хоразм областидан ташқари республиканинг ҳамма областлари ва Тошкент шаҳри маҳсулотни реализация қилиш январь-ноябрь ойлари планини бажардилар.

Планнинг бажарилиш кўрсаткичларини қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин:

	планнинг бажарилиш процентни: маҳсулотни реализация қилиш бўйича	ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	меҳнат унумдорлиги бўйича	1977 йилнинг январь-ноябрь ойларига нисбатан меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати, процент ҳисобида
Ўзбекистон ССР	102,5	101,6	101,6	102,7
Шу жумладан:				
Қорақалпоғистон АССР	101,4	100,1	99,2	100,6
Андижон области	103,2	102,7	102,5	96,8
Бухоро области	102,7	101,4	100,0	102,4
Жиззах области	103,2	101,8	101,1	98,1
Қашқадарё области	101,3	100,6	100,4	95,2
Наманган области	103,7	102,9	102,5	105,5
Самарқанд области	102,0	101,5	101,5	107,3
Сурхондарё области	105,6	104,9	104,8	97,6
Сирдарё области	100,8	98,0	97,4	97,5
Тошкент области	102,7	101,9	103,1	101,2
Фарғона области	102,3	101,4	100,5	103,6
Хоразм области	96,0	94,1	95,0	94,8
Тошкент шаҳри	103,1	102,4	102,4	105,7

Бухоро, Наманган, Сурхондарё, Фарғона, Тошкент областларининг ва Тошкент шаҳрининг корхоналари пландан ташқари маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1978 йил январь-ноябрь ойлари учун олинган социалистик мажбуриятларни бажардилар.

Самарқанд суперфосфат заводи, Андижондаги «Электроаппарат» заводи, Наманган трансформатор заводи, «Ўзбекмрамор» бирлашмаси, «Ташкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси, Самарқанддаги «8-Март» тикувчилик фабрикаси, Тошкент ёғ-мой комбинати ва бошқа корхоналар 1978 йил январь-ноябрь ойлари ишлаб чиқариш планини муваффақиятли адо этдилар.

Нефть, кўмир қазиб олиш, прокат, тракторлар, пахта подборшчиклари, йигирув машиналари, пайпоқ, ички ва устки трикотаж, чарм пойафзал, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди.

Шу билан бир қаторда Хоразм областининг, Гез саноати министрлигининг ҳамда Енгил ва Озиқ-овқат саноати машинасозлиги ва Рўзғор асбоблари министрлигининг бир қанча корхоналари ишлаб чиқариш ҳажми ва маҳсулотни реализация қилиш юзасидан ўн бир ойлик планни бажармадилар, бир қанча ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар эса маҳсулотни реализация қилиш юзасидан 1978 йил январь-ноябрь ойлари планининг бажарилишини таъминламадилар. «Газлинефтегаздобича» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Самарқанд рўзғор холодильниклари заводи, Хива гилам комбинати, Косондаги 1-пахта заводи, «Урганчрасжирмаслопром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Қибрай пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинати, Қўқон ғалла маҳсулотлари комбинати шулар жумласидандир.

Беш йилликнинг учинчи йили тугашига саноқли кунлар қолди. КПСС Марказий Комитети 1978 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш юзасидан ҳамма жойда тадбирлар ишлаб чиқилаётган ҳозирги вақтда ҳар бир коллективнинг хўжалик фаолияти натижаларини чуқур ва атрофлича таҳлил қилиш айниқса муҳимдир.

Партия, совет, касаба союз ташкилотлари, министрликлар ва идоралар планларини бажаришда орқада қолишга йўл қўйган корхоналарнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширишлари, камчиликларни бартараф этишда уларга конкрет ёрдам беришлари ва шу тариқа барча меҳнат коллективларининг 1978 йилги план ва социалистик мажбуриятларни бажаришларини таъминлашлари, ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили учун белгиланган улкан вазифаларни ҳал этишда мустаҳкам замин яратишлари лозим.

Л. И. БРЕЖНЕВ А. ГАРРИМАННИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Америка — Совет савдо — иқтисодий кенгаши ишида қатнашиш учун Москвага келган Американинг таниқли сиёсий ва жамоат арбоби А. Гарриманни 6 декабрь куни Кремлда қабул қилди.

Дўстона вазиятда ўтган ошкора суҳбатда Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги муносабатларнинг ҳозирги ҳолати билан боғлиқ бўлган масалалар устида гап борди.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқининг ўз принципиал йўлидан бориб, АҚШ билан яхши муносабат ва тинч ҳамкорлик бўлиши учун актив ҳаракат қилаётганлигини ва башарти, Америка томони ҳам шунга тайёр эканлигини кўрсатса, иккала мамлакат халқларининг халқаро кескинликни юмшатиш ва тинчлик ишининг манфаатлари йўлида тўла тенг ҳуқуқлилик ва ўзаро манфаат асосида шундай муносабатларни ривожлантириш устида биргаликда ишлашга тайёр эканлигини таъкидлади. Л. И. Брежнев стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги янги битимни тайёрлаш ва тузишни тезроқ ниҳоясига етказиш шу соҳадаги энг муҳим вазифа эканини таъкидлаб ўтди.

А. Гарриман эса иккала мамлакатнинг позициялари ўртасидаги тафовутга қарамай, Совет — Америка муносабатларини яхшилаш жуда зарур, деган фикрни билдирди ва бу муносабатлар турли соҳаларда ижобий тарзда ривожланиши лозимлигини айтди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАСИ — «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»НИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш соҳасидаги самарали иши учун **область газетаси — «Тошкент ҳақиқати» Меҳнат Қизил Байроқ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1978 йил 6 декабрь.

КРЕМЛДА ҚАБУЛ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 6 декабрь куни Кремлда «Чейз манхэттен бэнк» правлениесининг раиси Д. Рокфеллерни қабул қилди. Д. Рокфеллер Америка — Совет савдо-иқтисодий кенгашининг олтинчи мажлисида қатнашмоқ учун Совет Иттифоқига келган.

Суҳбат чоғида Совет — Америка муносабатлари учун катта аҳамиятга эга бўлган бир қанча масалалар кўриб чиқилди. Совет — Америка муносабатлари умумий комплексининг ажралмас қисми сифатида СССР ва АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларга доир масалалар юзасидан конкрет ва фойдали фикрлашиб олинди.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 5 декабрь куни Катта Кремль саройида АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион кенгашининг Раиси, Бош министри Нурмуҳаммад Тараки шарафига зиёфат бердилар.

Сафарда Н. Таракига ҳамроҳ бўлган давлат арбоблари, шунингдек АДРнинг СССРдаги элчиси Р. М. Пактин зиёфатда у билан бирга ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, А. А. Громико, Ю. В. Андропов, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, Н. А. Тихонов ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Раисларининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг Раислари, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар бўлишди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи

Азиз ўртоқ Тараки!

Афғонистонлик муҳтарам меҳмонлар!

Ўртоқлар!

Афғонистон Демократик Республикасидан келган олий мартабали меҳмонларни астойдил ва самимий табриклайман. Биз шу дўст мамлакатнинг атоқли раҳбари ўртоқ Тараки билан, ўртоқ Амин билан ва юртимизга делегация составида келган бошқа таниқли арбоблар билан учрашаётганимиздан хурсандмиз.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон эзгу ниятли яхши дўстлардир. Бу — анъана бўлиб қолган. Ўртамиздаги тенг ҳуқуқли ва дўстона муносабатларга 60 йил муқаддам улуғ Ленин асос солган эди. Шу муносабатлар иккала мамлакатимизнинг туб манфаатларига нақадар яхши мос бўлиб тушаётганлигини замон яққол кўрсатди.

Ниҳоят, 1978 йил апрели келди. Чинакам халқ революцияси Афғонистоннинг кўп асрлик тарихини кескин буриб юборди. Бинобарин, ана шундай шароитда мамлакатларимиз ўртасидаги анъанавий яхши муносабатлар, айтиш мумкинки, сифат жиҳатидан бошқача характер касб этганлигига мутлақо ажабланмаслик керак.

Энди буни шунчаки яхши қўшничилик деб эмас, балки ўртоқлик ва революцион бирдамлик руҳи билан суғорилган чуқур, самимий, мустаҳкам дўстлик дейиш ўринлидир.

Ана шу янгиликларнинг ҳаммаси бугун биз имзолаган дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномада ўз ифодасини топган. Комил ишонч билан айтиш мумкинки, бу Шартнома — буюк сиёсий ҳужжатдир. Бу ҳужжат Совет — Афғонистон дўстлигини янада мустаҳкамлашга негиз бўлибгина қолмай, шу билан бирга Осиёда ва шу тариқа бутун дунёда ҳам тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига хизмат қилади.

Совет кишилари ўзининг бунёдкорлик вазифаларини ҳал этишга киришган афғон революциясининг дастлабки қадамларини астойдил хайрихоҳлик билан кузатиб турибдилар. Биз сизларга қардошларча бирдамлигимизни изҳор этамиз.

Халқ демократик партиясига Афғонистон ҳукумати ва халқига Апрель революцияси мақсадлари ва вазифаларини амалга оширишда чин кўнгилдан муваффақиятлар тилаймиз.

Совет Иттифоқида Афғонистоннинг ташқи сиёсат йўлига, тинчлик, қўшилмаслик сиёсатига, барча мамлакатлар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириш, низоли масалаларни тинч йўл билан ҳал этиш сиёсатига чуқур ҳурмат билан қарайдилар.

Халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида Совет Иттифоқи сарфлаётган буюк куч-ғайратлар афғон дўстларимизга яхши маълум эканлиги шубҳасиз.

Бизнинг фикримизча, янги жаҳон урушининг чиқишига йўл қўймаслик ҳозирги шароитдаги бош вазифадир, мабодо шу уруш Ер юзининг ҳар қандай нуқтасида бошлангудек бўлса, бутун инсоният учун даҳшатли кулфат бўлур эди.

Шу сабабли Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар қуролланиш пойгасини чеклаш ва тўхтатиш учун, қуролсизланишга ўтиш учун изчиллик билан курашмоқдалар.

Биз истаймизки, сўмлар ва долларлар, злотий ва маркалар, лей ва франклар батамом тинчлик эҳтиёжларига сарф қилинадиган бўлсин. Аммо бу соҳадаги ечим фақат ўзаро асосдагина топилиши мумкин.

Варшава Шартномаси ташкилоти Сиёсий маслаҳат комитетининг яқинда Москвада бўлиб ўтган кенгаши қарорларида Совет Иттифоқининг ва бошқа қардош мамлакатларнинг айни шу позицияси ўз ифодасини топди.

Ўз-ўзидан равшанки, башарти, социализм мамлакатлари бир томонлама қуролсизланиш йўлига ўтсалар, империалистларнинг ўзлари орзиқиб кутган устунлик кучи позициясига эришишларига имкон берган бўлур эдилар, бу эса тинчликка яхши хизмат бўлмас эди.

(Давоми иккинчи бетда).

УЛКАН «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 6 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

ЖИЗЗАХ	0,48	108,39	0,35	104,81
ҚАШҚАДАРЁ	0,11	107,49	0,06	105,69
БУХОРО	0,04	104,52	0,08	107,25
ТОШКЕНТ	0,23	102,81	0,16	100,74
НАМАНГАН	0,06	102,66	0,01	109,20
СУРХОНДАРЁ	0,21	102,49	0,16	102,15
ФАРҒОНА	0,16	102,22	0,27	94,98
АНДИЖОН	0,07	101,11	—	104,07
Самарқанд	0,43	99,70	0,19	105,75
Сирдарё	0,31	92,44	0,04	84,66
Хоразм	0,18	86,57	0,13	98,26
ҚҚАССР	0,14	77,11	0,11	77,08
Республика бўйича:	0,19	99,34	0,12	99,82
Шу жумладан ингичка толали пахта				
БУХОРО	0,16	107,72		
Қашқадарё	0,36	97,70		
Сурхондарё	0,36	95,87		
Наманган	0,45	95,18		
Республика бўйича:	0,35	97,35		

СЕССИЯ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

Савдо масалалари билан шуғулланувчи Совет—Америка комиссиясининг еттинчи сессияси 5 декабрда Москвада ўз ишини тамомлади. СССР ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари М. Р. Кузьмин ва АҚШ молия министри М. Блюменталь ҳамда АҚШ савдо министри Х. Крепс бошчилигидаги делегациялар Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларнинг ҳозирги аҳволи ва истиқболига доир бир қанча масалаларни қараб чиқдилар.

Комиссия умуман Совет—Америка муносабатларини яхшилаш ишида муҳим омил сифатида ҳар иккала мамлакат ўртасида савдони ривожлантириш масалаларини қараб чиқиб, томонларнинг ўзаро алоқаларини мустаҳкамлашда ҳамда улар учун фойдали янги шартномалар тузиш имкониятларини аниқлашда иккала мамлакатнинг савдо-саноат доираларига тегишли ёрдам бериб туриш ниятида эканликларини таъкидладилар.

Томонлар бўлиб ўтган фикрлашув ҳар иккала мамлакат ўртасида тенг ҳуқуқлилик ва ҳар икки томон учун қулайлик асосида узоқ муддатли савдо-иқтисодий алоқаларни нормаллаштириш ва ривожлантиришга хизмат қилади, деб ҳисоблаб, сессиянинг натижаларидан мамнун эканликларини билдирдилар.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши биринчи бетда).

Такрор айтаман: биз қуролсизланишга олиб борадиган энг ҳал қилувчи қадамлар қўйишга тайёрмиз. Аммо шу мақсадга эришиш учун курашнинг ҳамма босқичларида томонларнинг тенг хавфсизлиги принципига риоя этилиши лозим. Биз империализмнинг ўсиб бораётган ҳарбий қудрати олдида ўз мудофаамизни заифлаштиришга рози бўлмаймиз, бунинг учун ҳар қандай сафсатабозлик далиллари билан ниқобланган даъватларга учмаймиз. Бундай қилиш социализм иши учун, халқлар озодлиги ва мустақиллиги иши учун тузатиб бўлмас оқибатларга сабаб бўлган бўлур эди.

Совет Иттифоқи халқаро кескинлик юмшатилишининг чуқурлашиши ва кенгайиши тарафдоридир, бу жараён Ер куррасининг энг сераҳоли қитъаси бўлмиш Осиёга ҳам ёйилиши тарафдоридир. Биз Афғонистон Демократик Республикаси ҳам шу мақсадларга эришишга ўз ҳиссасини қўшишига ишонамиз.

Афғонистонлик азиз дўстлар! Учрашувларимиз ва суҳбатларимиз натижасида яхши шахсий, ўртоқларча алоқа ўрнатилибгина қолмай, шу билан бирга энг муҳим халқаро проблемаларга, мамлакатларимиз, партияларимиз ва халқларимиз ўртасидаги икки томонлама алоқа масалаларига самимий ва чуқур ҳамжиҳатлик негизидаги умумий ёндашиш ҳам мустаҳкамланди.

Ана шуларнинг ҳаммаси, ўртоқ Тараки, Сизнинг визитингиз Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстона муносабатлар ва яхши қўшничилик ҳамкорлигини ривожлантиришда муҳим босқич бўлиб қолади, деб айтиш учун бизга асос беради.

Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш учун!

Ўрток Таракининг сиҳат-саломатлиги учун!

Афғонистонлик барча меҳмонларимизнинг сиҳат-саломатлиги учун қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

Н. Тараки жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Н. ТАРАКИ нутқи

Азиз ва ҳурматли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

Азиз ва ҳурматли СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Алексей Николаевич Косигин!

Ўртоқлар, азиз дўстлар!

Афғонистон халқининг буюк ва шонли Апрель революциясидан кейин биринчи марта мамлакат ташқарисига чиқиб, улуғ, кўркам ва дўст Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига келиш, ўзимизнинг азиз ўртоқларимиз — ҳурматли Совет раҳбарлари билан учрашиш ҳамда иккала қўшни мамлакат партиялари, ҳукуматлари ва халқларини қизиқтирувчи масалалар юзасидан ўртоқларча дўстона муҳитда фикрлашиш менга чуқур мамнуният бахш этади.

Мен азиз ўртоқларимга, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Совет ҳукуматига шу дўстона визит билан келишга лутфан таклиф этганликлари учун, дўст ва қардош мамлакатнинг партия, давлат, ҳукумати ҳурматли раҳбарлари билан учрашув ўтказиш, улуғ давлат ва яхши қўшнимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг илғор, революцион, мард ва меҳнатсевар халқи билан яқиндан танишиш имконияти берилганлиги учун астойдил миннатдорчилик изҳор этаман.

Сизларнинг ажойиб мамлакатингизга келишимиз биланоқ бизга кўрсатилган иззат-икром ва меҳмондўстлик учун партия, давлат ва ҳукумат органларига, бутун шавкатли совет халқига астойдил ташаккур изҳор этаман.

Совет халқи билан афғон халқи ўртасидаги дўстона ва қардошлик муносабатларининг тарихи қадим замонларга бориб тақалади. Замон ва тажриба синовидан ўтган бу муносабатлар олтмиш йиллик давр мобайнида муваффақиятли ривожланиб келди ва эндиликда юксак даражага кўтарилди.

Шу яхши муносабатларга дунёдаги илғор ва революцион меҳнаткашларнинг улуғ йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин ва Афғонистон озодлиги йўлидаги курашчилар асос солган эдилар. Ўша вақтда улуғ Ленин ўзи ишлаб чиққан ижодий принципларга таяниб, озодлик курашчилари ва байроқдорлари партияси — Коммунистик партия раҳбарлигида амалга оширилган мислсиз Улуғ Октябрь социалистик революциясини зафарли ниҳоясига етказди ҳамда ишчилар ва барча меҳнаткашларнинг дунёда биринчи буюк социалистик давлатига пойдевор қўйди. Бизнинг мамлакатимизда миллий раҳбарлар бошчилигида ўз золимларига қарши жанг қилган эрксевар курашчи халқ учинчи Афғонистон — Англия уруши натижасида Британия мустамлакачилари ва эксплуататорларининг ҳукмронлигига чек қўйиб, азиз Афғонистонимизнинг тўла сиёсий мустақиллигини қўлга киритди.

Ўша вақтда Совет—Афғонистон муносабатлари тарихида биринчи марта давлатлар ўртасида бошқа халқларнинг миллий мустақиллигини эътироф қилишга, территориал бутунлиги ва суверенитетини ҳурматлашга, ички ишларга аралашмасликка, беғараз ва самарали ёрдамга асосланган ўзаро муносабатларнинг ленинча принциплари амалда рўёбга чиқарилди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан кейин икки қўшни давлатимиз ўртасидаги муносабатларда мавжуд бўлиб келган адолатсизлик ва тенгсизликнинг эски мустамлакачилик ва эксплуататорлик методлари абадий йўқ қилинди.

Совет Россияси Афғонистон мустақиллиги ва миллий давлатчилигини расмий равишда тан олган биринчи дўст давлат бўлди. У жанубдаги ўз қўшнисининг мустақиллиги ва миллий эркинлигини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашини билдирди. Афғонистонга молиявий ва иқтисодий ёрдам берди. Афғонистон ҳам улуғ Ленин бошчилигидаги Совет Россиясини тан олган биринчи давлат бўлди. Дўстлик ва мададкорлик туйғуларига тўлиб-тошган улуғ революцион давлат — Совет Иттифоқи Афғонистон мустақиллигини таниганлиги бизнинг хотирамизда яхши қўшнилар бўлмиш иккала мамлакатимизнинг дўстлиги ва ҳамкорлигига биринчи ғиштни қўйган бениҳоя муҳим ва қимматли сиёсий иш бўлиб сақланиб қолади.

Гарчи афғон халқининг учинчи Афғонистон — Англия урушидаги ғалабаси бевосита мустамлакачилик ҳарбий ҳукмронлигига чек қўйган бўлса ҳам мамлакатимиз Афғонистон халқининг улуғ Апрель революциясига қадар пинҳона шакл ва кўринишлардаги мустамлакачилик ва империалистик эксплуатация азобини тортиб келди. Энг охирги давргача келгиндиларнинг бевосита империалистик ҳукмронлиги ва эксплуататорларнинг зулми ҳукм суриб келишининг асосий сабаби шундан иборат эдики. Афғонистонда Нодиршоҳлар сулоласи ҳокимият тепасига келган эди, бу эса Афғонистон тарихида фожиали воқеа бўлди. Ана шу мустабид ва реакцион сулола халқаро империализмнинг қўғирчоғи бўлиб, эксплуататорлик, феодаллик, оқсуяклилик моҳиятини ва халққа зид моҳиятни ўзида ифодалаб, сўнгги эллик йил мобайнидаги истибдод ва ўрта асрчилик жаҳолатида ўтган давр мобайнида Афғонистоннинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маданий, илмий ва мафкуравий ривожланишига, унинг олижаноб ва меҳнатсевар халқи равнақига тўсқинлик қилиб келди. Бу сулола мамлакат ривожи ва тараққиётига онгли равишда халақит берди ва эксплуатациянинг хилма-хил шаклларини, реакцион ва ғайри инсоний сиёсатини ишга солиб, Афғонистонни дунёдаги энг қолоқ давлатлар қаторида қолишга мажбур этди. Мамлакат бирон-бир тарзда ривожланган бўлса ҳам, бу ривожланиш жуда арзимас даражада бўлди. Бу сулола давлатнинг ҳамма бойликлари ва неъматларидан ғаразгўй озчилик манфаатлари йўлида фойдаланиб, Афғонистон меҳнаткаш халқининг жуда кўпчилигини ташкил этувчи ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларни, барча меҳнаткашларни мислсиз маҳрумликларга дучор этди.

Золимлар ва эксплуататорларнинг шу сулоласи мустамлакачилик, империализм ва халқаро реакциянинг халқаро кучлари билан мустаҳкам алоқа боғлаб, ўзининг шафқатсиз ҳукмронлиги даврида мамлакатнинг ташқи сиёсати ўз халқининг орзу-умидлари ва манфаатларига мувофиқ равишда ўтказилиши ва ривожлантирилишига йўл қўймади. Давлатимизнинг ташқи алоқалари халқ манфаатларига зид бўлган ҳукмрон тўда ва империализмнинг ғаразли манфаатлари йўлида ривожланди. Империалистларга итоатгўй бўлган сулоланинг ғайри миллий ички сиёсати шунга сабаб бўлдики, Афғонистоннинг дўст мамлакатлар билан, айниқса меҳнаткашларнинг социалистик тараққийпарвар революцион давлатлари билан ижобий ва ўзаро фойдали ҳамкорлигига ҳар томонлама ҳалақит берилди ёки бу муносабатлар турғунлик ҳолатида қолиб, ҳақиқий равишда ҳар томонлама ривожлана олмади.

Аммо революцион кайфиятдаги Афғонистон халқи халқ манфаатларига зид бўлган ана шу сиёсатга бефарқ қараб турмади, унга қаршилик кўрсатди ҳамда халқаро империализм билан боғлиқ бўлган золимлар ва реакционерлар ҳукмронлигидан халос бўлиш учун курашни тўхтатмади. Бироқ бу кураш тарқоқ ҳолда олиб борилганлиги ва яхши ташкил этилмаганлиги орқасида дуруст натижалар бермади, ватаннинг курашган фарзандлари эса жисмоний жиҳатдан қириб ташланди ёки ҳукмрон сулола томонидан ғайри инсоний қамоқхона шароитларига гирифтор қилинди. Уйқудан уйғонган афғон халқининг мустамлакачиликка, империализмга ва унинг қўғирчоқларига қарши миллий озодлик курашидан иборат бўлган бу кураш мамлакатимизнинг йўқсил меҳнаткашлари сиёсий ва синфий онгини бирмунча оширди. Аммо илғор революцион назарияга таянмаган бу кураш золим ҳукмдорларнинг реакцион ҳокимиятига кескин чек қўя олмади, улар устидан узил-кесил ғалабага олиб бора олмади.

Халқнинг кураши зое кетмади. Мамлакат ишчилар синфининг авангарди — Афғонистон Халқ демократик партиясининг тузилиши бу курашнинг мантиқий оқибати бўлди. Бу партия ишчилар синфининг илмий ва революцион идеологияси билан қуролланиб, 1965 йил январида Кобулда ўзининг биринчи съездини ўтказди.

Афғонистон Халқ демократик партияси чинакам революцион фарзандларни ўз сафларида бирлаштириб, барча жабҳалар бўйлаб — феодализмга, аристократияга, мустамлакачиликка, эксплуатацияга, ташқи ва ички реакцияга қарши принципиал кураш бошлади. Партия халқни ҳал қилувчи революцион қўзғолонга тайёрлаш учун ишчилар, деҳқонлар ва бошқа меҳнаткашларнинг синфий ҳамда сиёсий онги даражасини кўтарди. Мамлакат ижтимоий ривожининг тегишли босқичида объектив равишда вужудга келган вазият ва субъектив характердаги омиллар ҳисобга олиниб, Афғонистонда АХДП раҳбарлигида буюк халқ Апрель революцияси ғалаба қозонди, бу революция сиёсий ҳокимиятни қўлга олиш мақсадини кўзлаб, ишчилар синфи партияси раҳбарлигида қилинадиган революциялар учун яққол намуна бўлди. Бу революция аввалги илғор революцияларни, айниқса бизнинг жамиятимизга ўхшаган жамиятлардаги революцияларни янги, бекиёс тажриба билан бойитди. Ўзига хос хусусиятларга эга бўлган ва Афғонистон Халқ демократик партияси раҳбарлигида ишчилар орасидан ва бошқа меҳнаткаш табақалар орасидан етишиб чиққан мард ва қаҳрамон офицерлар томонидан қуролли йўл билан амалга оширилган Афғонистон революцияси узил-кесил ғалаба қилди. Революция реакция ва империализм билан боғланган ҳукмрон режимни батамом тугатди ва унинг ўрнини янги илғор демократик республика режими олди.

Улуғ Апрель революциясининг ғалабасидан сўнг Афғонистоннинг барча меҳнаткашларига ва мазлумларига Афғонистонда шонли партиямиз, боя айтганимдек, ишчилар синфининг авангарди бўлмиш Афғонистон Халқ Демократик партияси раҳбарлигида янги ва равнақ топувчи жамият қурилишида онгли равишда актив иштирок этиш имконияти берилди. Афғонистон халқи феодализм кишанларидан узил-кесил халос бўлиш босқичига ўтиб ва нокапиталистик ривожланиш йўлидан бориб, ўзининг изчил, жўшқин революцион фаолиятида ҳар бир киши ўз қобилиятига кўра ишлаб, меҳнатига кўра ҳақ оладиган ва одамни одам эксплуатация қилишига йўл қўймайдиган жамият қуришга интилмоқда. Афғонистон Демократик Республикасининг ҳукумати етти ойлик қисқа муддат ичида сиёсат, экономика, идеология, маданият, фан ва техника, социал ишлар соҳасида Афғонистон халқининг турмуш шароитларини ва маънавий ривожини яхшилашни кўзловчи кенг миқёсдаги туб ўзгаришларни амалга оширишга киришди. Афғонистон Демократик Республикаси Революцион кенгашининг фармонлари реакция, аристократиянинг сўнгги таянчига, феодализмга ва эксплуататорларга қудратли, қақшатқич зарбалар бўлиб урилди. Революцион кенгашимизнинг 6-фармони 11 миллионга яқин ерсиз ва ери оз деҳқонларни судхўрлар зулмидан ва асоратли қарамдан халос қилди. Революцион кенгашнинг 7-фармони ватанимиз ишчилари, деҳқонлари ва бутун меҳнаткаш халқи ёш авлодини тарбиялаш йўлига катта тўсиқлар қўйиб келган шармандали феодализм сарқитларини тугатди, аёллар билан эркакларнинг тенг ҳуқуқлилигини таъминлади. Революцион кенгашнинг демократик ер ислоҳотига бағишланган 8-фармони феодализмга зарба урди ва афғон деҳқонини феодалларнинг асрий зулмидан абадий қутқарди.

Улуғ Апрель революциясини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаган Афғонистоннинг бутун меҳнатсевар шавкатли халқи партия, ҳукумат ва давлатнинг ҳамма тадбирларини ўз эзгу орзулари ва муддаоларининг ифодаси деб билиб, зўр мамнуният билан кутиб олмоқда. Бироқ, арзимас озчилик империализмнинг, халқаро, регионал ва ички реакциянинг гиж-гижлаши билан ва ўзининг халққа қарши, аксилинқилобий моҳиятига кўра, шунингдек халқ давлатимизнинг тадбирлари уларнинг шахсий ғаразли манфаатларини хавф остида қолдираётгани сабабли ўзларининг тарғиботчиликдан иборат гиж-гижловчи ишларини бошладилар, ғаламисликлар, разил фитналар тўрини тўқий бошладилар, макрли режалар тузиб, революцияга, партияга, ҳукуматга ва умуман давлатга қарши, давлатимизнинг барча меҳнаткашларига қарши бошқа аксилинқилобий чораларга қўл урдилар, реакция, империализм, аристократия ва феодализмнинг малайлари ва қўғирчоқлари ёки эски под-шо режимининг ювиндихўрлари, ёҳуд зодагонлар, «шайтоннинг малайлари». ўта сўл, экстремист, консерватив ва миллатчи унсурлар, шунингдек халққа, демократияга душман бўлган ҳамма сотқин унсурлар ва группаларнинг аксилинқилобий фаолияти ва фитналари, яхшики, фош этилиб, очиб ташланган кимсалар революция посбонлигида сергак турган ҳукумат ва халқ томонидан супуриб ташланди. Келгусида ҳам уларнинг тақдири мана шундай бўлаверади, чунки уларнинг аксилинқилобий ва халққа қарши фаолияти тарих ва инсоният ривожининг умумий жараёнига зиддир.

Афғон халқининг Улуғ Апрель революцияси халққа қарши бўлган ҳамда империализм ва халқаро реакция билан боғланган синфни ағдариб ташлаб, Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстлик йўлида турган ҳамма тўсиқларни йўқ қилди. Дўст давлат — Совет Иттифоқи Афғонистоннинг янги демократик республика режимини дарҳол расмий равишда эътироф қилган биринчи давлат бўлди. Совет Иттифоқи совет халқининг Афғонистон Халқ революциясини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашини изҳор этди ҳамда Афғонистон халқи ва ҳукуматига ўзининг беғараз ёрдамини кўпайтирди. Афғонистон халқи ва ҳукумати ана шу дўстона қардошлик мадади учун астойдил миннатдордир. Афғонистон Демократик Республикаси билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ўртасида тенглик, қардошлик, суверенитетни, территориал бутунликни ўзаро ҳурмат қилиш, ҳамжиҳатлик, ички ишларга аралашмаслик, самарали ва беғараз ёрдам асосида қурилган яхши қўшничилик, дўстлик муносабатлари иккала мамлакат халқларининг манфаатлари йўлида муваффақиятли ривожланмоқда.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасида Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва Улуғ Апрель революцияси эълон қилган принципларга асосланган дўстона муносабатлар иккала мамлакат халқларининг манфаатларига мос бўлибгина қолмай, шу билан бирга Осиёда тинчликни мустаҳкамлашнинг таъсирчан омили ҳам бўлиб, бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашда самарали роль ўйнайверади.

Бизнинг самимий туйғуларимиз бугун мамлакатларимиз ўртасида имзоланган шартномада изҳор этилди. Дўстлик тўғрисидаги биринчи шартнома имзоланганига 57 йил бўлди. Ўша шартнома амал қилиб келган йиллар мобайнида мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар анча кенг миқёсда ривожланди ва қардошлик муносабатларига айланди, бу муносабатларда уларнинг синфий-пролетар характери акс этди. Янги шартнома икки давлат халқлари ўртасидаги дўстликнинг ифодасигина бўлмай, шу билан бирга Октябрь революцияси мамлакати — Совет Иттифоқи билан Апрель революцияси мамлакати — Афғонистоннинг умумий душманларига кескин жавоб ҳамдир. Афғонистон билан Совет Иттифоқи ўртасида иккала давлатимиз ва бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида ривожланаётган дўстлик бирон-бир бошқа давлатга қарши қаратилган эмас. Мен ва революциядош ўртоқларим ҳамда бутун Афғонистон халқи ҳурматли ўртоқ Л. И. Брежневнинг Бокуда сўзлаган муҳим аҳамиятга молик нутқини зўр самимият билан кутиб олдик. Ўртоқ Л. И. Брежнев шу нутқида Афғонистон — Совет муносабатлари тўғрисида ва чинакам афғон халқи томонидан қилинган Афғонистон революцияси ҳақида гапириб, реакцион ва империалист доираларнинг туҳмат уйдирмаларини рад этди.

Тинчликсевар мамлакатлар бўлмиш Афғонистон билан Совет Иттифоқининг позициялари кўпчилик энг муҳим халқаро проблемалар хусусида бир-бирига мос эканлигини қайд этиш ёқимлидир. Афғонистон Демократик Республикасининг блокларга қўшилмаслик сиёсатига, тинчликни, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ва тўла қуролсизланишга эришиш ишига садоқати дунёдаги барча тараққийпарвар ва тинчликсевар халқларнинг эътиборини ўзига тортди. Афғонистон Демократик Республикаси улуғ давлатингизнинг жамики янги ишлари ва ташаббусларини изчиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Мард ва довюрак халқингиз фашизмга, нацизмга, империализмга қарши қаҳрамонона курашда нақадар кўп қурбонлар берганини ва дўст совет халқи бутун дунёда хавфсизлик ҳамда тинчлик бўлишидан айниқса манфаатдор эканини яхши биламиз. Тўла қуролсизланишга эришиш ишидаги кўпдан-кўп тинчликсеварлик ташаббусларингиз бутун дунёга маълум. Совет Иттифоқи қуролсизланишга, шу жумладан ядро қуролини тарк этишга, халқаро кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашга, халқаро низоларни бартараф этишга, ҳарбий бюджетларни қисқартиришга, мамлакатлар ўртасидаги дўстона алоқалар ва ҳамкорликни ривожлантиришга, халқаро ҳуқуқнинг илғор нормаларини ривожлантиришга, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципини мустаҳкамлашга ва бошқа проблемаларни ҳал этишга қаратилган ҳамма энг муҳим ишларнинг ташаббускоридир. Бу — Совет Иттифоқининг ҳамма ҳаракатлари инсон тўғрисида ва тинчликни сақлаш ҳақида ғамхўрлик қилишга қаратилганлигининг яққол мисолларидир. Сизларнинг СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Совет ҳукумати номидан киритган ва БМТ Бош Ассамблеясининг ҳозирги сессиясида муҳокама этилаётган янги ва муҳим таклифингиз ядросиз мамлакатларнинг, шу жумладан Афғонистоннинг ҳам хавфсизлиги гарантияларини мустаҳкамлашни кўзда тутади. Мен шу фактни қувонч билан уқтириб ўтаманки, Афғонистон Демократик Республикаси Совет Иттифоқининг ана шу тинчликсеварлик таклифини ҳам қўллаб-қувватлади ҳамда барча халқаро анжуманларда сизларнинг мамлакатингиз билан, социалистик мамлакатлар билан ва бошқа илғор тинчликсевар давлатлар билан бирга тинчликни ҳимоя қилиш, регионда ва бутун дунёда хавфсизликни мустаҳкамлаш учун актив ҳаракат қилаверади.

Халқаро майдонда Афғонистон Демократик Республикаси актив қўшилмаслик принциплари ва мезонларига содиқликка асосланган тинчликсевар, миллий, мустақил ташқи сиёсат ўтказмоқда ҳамда барча давлатлар билан беғараз ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга интилмоқда. Қўшилмаслик ҳаракатининг илғор аъзоси бўлган Афғонистон Демократик Республикаси шу ҳаракатнинг бошқа қатнашчилари билан биргаликда империализмга, мустамлакачиликка, эксплуатацияга, сионизмга, ирқий камситишга, апартеидга қарши, адолатсизликка ва жабр-зулмга қарши, тинчлик ва халқаро кескинликни юмшатишни таъминлаш учун курашмоқда. Афғонистон Демократик Республикаси қўшилмаган мамлакатлар мувофиқлаштириш бюросининг Гаванадаги мажлисида ва барча қўшилмаган давлатлар ташқи ишлар министрларининг Белграддаги конференциясида актив иштирок этди. У қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг келгуси йили қаҳрамон Куба пойтахти — Гаванада чақириладиган VI конференцияси муваффақиятини таъминлаш ишига ўзининг самарали ва фойдали ҳиссасини қўшишга умид қилади.

Афғонистон Демократик Республикаси қўшни давлатлар билан, шунингдек региондаги мамлакатлар билан яхши қўшничилик, дўстона муносабатларда бўлишга интилмоқда. У Ҳиндистон, Бангладеш, Эрон, Покистон ва ХХР билан ўзининг дўстона муносабатларини сақлаш ва ривожлантиришни истайди.

Афғонистон Демократик Республикаси пушту ва белуджи халқларининг тақдири тўғрисидаги масалада Покистон билан икки ўртада пайдо бўлган бирдан-бир сиёсий ихтилоф бу проблеманинг тарихий ўтмишини ҳисобга олиб, дўстона музокаралар воситалари билан ва тинч воситалар билан узил-кесил бартараф қилинажагига ишонади.

Афғонистон Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги ғояни қўллаб-қувватлайди ва бу ерда жойлашган агрессив ҳарбий базаларнинг тугатилишини ёқлаб чиқади. Афғонистон Демократик Республикаси Ҳинди-Хитой районида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тарафдоридир ва бу ердаги мавжуд халқаро низолар тинч йўл билан бартараф қилинишига умид боғлайди. Афғонистон Демократик Республикаси қаҳрамон Вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши курашда қозонган ғалабасини, Вьетнамнинг ягона социалистик давлат бўлиб бирлашганлигини ва пролетар интернационализми принципларига садоқатини табриклайди.

Афғонистон Демократик Республикаси Корея Халқ Демократик Республикасини корейс халқининг бирдан-бир қонуний вакили деб ҳисоблайди ва у Жанубий Корея деб аталган мамлакат билан дипломатик муносабатларини узди. Реакцион Довуд режими ана шундай муносабатларни ўрнатган эди. Афғонистон чет эл қўшинлари яқин келгусида Жанубий Корея районидан олиб чиқиб кетилади ва мамлакат КХДРнинг реалистик таклифлари асосида бирлаштирилади, деб умид боғлайди.

Афғонистон Демократик Республикаси жаҳондаги социалистик ва тараққийпарвар мамлакатлар билан дўстона муносабатларни сақлайди ва улар билан ҳамкорлик қилади. Биз зафарли Апрель революциясини қўллаб-қувватлаган ва Афғонистон Демократик Республикаси билан ўз ҳамкорлигини кенгайтирган барча дўст ва тараққийпарвар давлатларга зўр миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз.

Афғонистон Демократик Республикаси мустамлакачиликка қарши қаратилган ташқи сиёсатга асосланиб, ҳар бир халқнинг ўз тақдирини мустақил равишда белгилаш, давлат суверенитети ва сиёсий мустақилликка эга бўлиш ҳуқуқини зўр ғайрат билан қўллаб-қувватлайди. У миллий-озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлайди. Жаҳондаги тараққийпарвар халқларга ва пролетариатнинг демократия, озодлик, тинчлик ва социал тараққиёт йўлидаги курашига ҳар томонлама мадад беради. Афғонистон Демократик Республикаси Эфиопия ва Ангола халқларининг халқаро империализм ва реакциянинг аралашувига қарши, ўзининг территориал бутунлиги учун олиб бораётган курашини зўр қатъият билан қўллаб-қувватлайди. Совет Иттифоқи ва Кубанинг халқаро империализм ва реакция агрессиясини даф қилишда бу давлатларнинг қонуний ҳукуматларига берган беғараз дўстона ёрдамини маъқуллайди. АДР Зимбабве, Жанубий Африка ва Намибиянинг курашаётган халқлари тез орада ўзларининг қонуний ҳуқуқлари ва мустақиллигига эга бўладилар, деб умид қилади.

Афғонистон Полисарио фронти раҳбарлигидаги Ғарбий Саҳрои Кабир халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ёқлаб чиқади ва бу проблема Африка бирлиги ташкилоти ёрдамида тинч йўл билан ҳал этилишига умид қилади.

Блокларга қўшилмаган икки прогрессив мамлакат бўлмиш Афғонистон билан Куба ўртасидаги дўстона муносабатлар муваффақиятли ривожланмоқда. Ана шу дўст давлат ташқи ишлар министрининг Афғонистонга қилган визити икки томонлама муносабатларни янада кўпроқ мустаҳкамлаш ишига қўшилган салмоқли ҳисса бўлди.

Афғонистон Лотин Америкаси халқларининг империализмга, реакция, жабр-зулмга, фашист диктатурасига, мустамлакачилик аралашувига ва шафқатсиз эксплуатацияга қарши олиб бораётган курашини тамомила қўллаб-қувватлайди ва уларнинг прогрессив миллий демократик курашида муваффақиятлар қозонишини тилайди.

Яқин Шарққа келганда шуни айтиш керакки, Афғонистон Демократик Республикаси исроиллик агрессорлар ўз қўшинларини босиб олинган араб ерларидан олиб чиқиб кетишлари керак, деб ҳисоблайди. Курашаётган Фаластин халқининг ҳуқуқлари, шунингдек унинг мустақил миллий давлатни вужудга келтириш ҳуқуқи таъминланиши лозим. Бу проблема Фаластин озодлик ташкилотининг иштирокисиз олиб бориладиган музокараларда ҳал этилиши мумкин эмас. Бунинг боиси шуки, Фаластин халқининг тақдири ана шу проблеманинг моҳиятидадир. Хусусий ва сепарат битимлар тузиш ва учинчи давлатлар ўртасидаги келишув йўли билан ана шу проблемани узил-кесил ҳал этиш ва Ер куррасининг шу районида мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мумкин эмас.

АДР халқаро можароларни куч ишлатмай, тинч йўл билан ҳал этиш тарафдоридир. Афғонистон халқаро кескинликнинг юмшатилишини, шу жумладан ҳарбий кескинликнинг ҳам юмшатилишини узил-кесил қўллаб-қувватлайди. У кескинликни юмшатиш жараёни бир қитъа ёки бир регион доираси билан чекланиб қолмаслиги керак, деб ҳисоблаётганлиги сабабли бу жараённи чуқурлаштириш ва уни жаҳондаги барча районларга ёйиш тарафдоридир. Афғонистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставини ва Инсон ҳуқуқларининг умумий декларациясини тамомила қўллаб-қувватлайди. АДР турли ижтимоий-сиёсий системадаги давлатларнинг ўзаро муносабатларида тинч-тотув яшаш принципларини қўллаш тарафдоридир. Бунинг боиси шуки, тинч-тотув яшаш бутун жаҳонда тинчликни таъминлаш, халқаро кескинликнинг юмшатилишини чуқурлаштириш ва халқаро низоларни бартараф қилишнинг энг муҳим шартидир.

Афғонистон ўзининг блокларга қўшилмасликдан иборат прогрессив миллий мустақил сиёсатига актив амал қилиб, уруш ғоясига, агрессия қилиш, қурол кучи билан босиб олишга, куч ишлатиш билан таҳдид қилиш ва агрессив ҳарбий блокларни кенгайтиришга қатъиян қарши чиқмоқда. Афғонистон «совуқ уруш»ни авж олдириш, халқаро кескинликни кучайтириш сиёсатини ўтказиш тинчлик ва халқаро осойишталикни жиддий хавф остида қолдиради, деб ҳисоблайди. Афғонистон бошқа давлатларнинг территорияларида чет эл ва агрессив ҳарбий базаларнинг бўлиши тинчлик учун хавф-хатар вужудга келтиради ва урушнинг бошланиш хавфини кучайтиради, деб ҳисоблаб, бундай базаларнинг дарҳол тугатилишини ёқлаб чиқади.

Ривожланаётган мамлакат бўлмиш Афғонистон бадавлат мамлакатлар билан камбағал мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорлик ана шу камбағал мамлакатларнинг манфаатларини ҳисобга олиб ривожлана боради ва кам тараққий этган мамлакатлар ва хусусан денгизга олиб чиқадиган йўлга эга бўлмаган давлатларнинг ўз иқтисодий ва ижтимоий тараққиёти учун самарали тадбирлар кўра олишларини кўзда тутиб, уларнинг молиявий ва иқтисодий қийинчиликларига катта эътибор берилади, деб умид қилади. Ҳозирги вақтда жаҳон катта иқтисодий қийинчиликларга дуч келмоқда ва бу қийинчиликлар кам тараққий этган ва ривожланаётган мамлакатларга кўпроқ таъсир ўтказмоқда. Халқаро иқтисодий муносабатларда яхшиланиш сари ҳеч қандай ўзгариш бўлмай, бунинг аксича, қийинчиликлар кун сайин ортиб боряпти ва бадавлат мамлакатлар билан камбағал мамлакатлар ўртасидаги тафовут тобора кенгайиб боряпти. Халқаро майдонда адолатсиз иқтисодий тартибнинг мавжудлиги бунга сабаб бўлмоқда. Ана шу тартиб жаҳон мустамлакачилиги кучлари ва эксплуатация манфаатларига хизмат қилиб, эксплуататор капиталистик давлатларнинг фойда олишини таъминлайди. Ана шу давлатлар ривожланаётган мамлакатларнинг табиий бойликларини шафқатсиз талон-торож қилмоқда. Жаҳондаги барча давлатлар — адолат тарафдорлари, шунингдек ривожланаётган ва эксплуатация қилинаётган мамлакатлар янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатилишини ёқлаб чиқмоқдалар. Бундай тартибни ўрнатиш империалистик ва капиталистик давлатларнинг қаршилигига дуч келмоқда. Бу давлатлар ана шундай тартибнинг ўрнатилиши ўз манфаатларини хавф остида қолдиради, деб ҳисоблайдилар. АДР эски адолатсиз иқтисодий тартиб яқин келгусида янги адолатли иқтисодий тартиб билан алмашинади, бу тартиб бутун жаҳонда адолат бўлишини ва тенг ҳуқуқли ҳамкорликни тамомила таъминлайди, тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб умид қилади.

Азиз ўртоқлар!

Бизнинг дўстона визитимиз менга СССРда ривожланган социализм жамияти қурилишида қадрдон дўстларимиз, дўст мамлакатнинг ҳурматли раҳбарлари доно раҳбарлиги натижасида, шунингдек совет халқининг шонли, жанговар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида зўр ғайрат билан бажараётган қаҳрамонона ва олижаноб ишлари натижасида эришилган буюк муваффақиятларнинг самараларини очиқ-равшан кўриб билишим учун имконият туғдирди.

Мен ва сизга дўст бўлган Афғонистоннинг бутун халқи бу муваффақиятлар билан қувонамиз, сизларга янгидан-янги ғалаба ва зафарлар тилаймиз.

Совет Иттифоқи буюк Апрель революциясидан илгари ҳам, бу революциядан кейин ҳам экономика, техника ва маданиятни ривожлантириш соҳасида Афғонистонга берган дўстона ёрдам ва мадади учун самимий миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат этгайсиз.

Самимий қабул қилганликлари ва меҳмондўстликлари учун шахсан ўз номимдан ва ҳамроҳларим номидан қаҳрамон совет халқига, КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Совет ҳукуматига чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Барча ўртоқларимиз ва дўстларимизни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев соғлиғи учун мен билан қадаҳ кўтаришларини илтимос қиламан!

СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Алексей Николаевич Косигиннинг соғлиғи учун!

Афғонистон Халқ демократик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтириш учун!

Афғонистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлаш учун!

Бутун жаҳонда тинчлик, демократия ва социал тараққиёт учун!

* * *

Л. И. Брежнев ва Н. Таракининг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ОЛМАЛИҚ. (Тошкент области). 6 декабрда шаҳар партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Унда Олмалиқ химия заводининг учинчи навбатини муддатидан илгари ишга туширишни, КПСС Марказий Комитети 1978 йил ноябрь Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида айтилган йўл-йўриқлар ва тавсиялар асосида минерал ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтиришни таъминлаш тадбирлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Йилига 853 минг тонна аммофос ишлаб чиқарадиган учинчи навбат объектлари норматив муддатдан 12 ой барвақт қуриб битказилади. Шу билан бирга ҳали қурилишда фойдаланилмаётган резервлар анчагина борлиги, уларни ишга солиш янада интенсивроқ ишлаш имконини бериши йиғилишда уқтириб ўтилди. Шу йўл билан ишга тушириш-созлаш операцияларининг ҳаммасини декабрь ойининг иккинчи ўн кунлиги мобайнида туғаллаб, мамлакатга янги технология линияларидан дастлабки аммофосни бериш мумкин бўлади.

Актив йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советии Раисининг ўринбосари М. Д. Мухортов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

НАМАНГАН. 6 декабрь. (ЎзТАГ). Наманган область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари КПСС XXV съезди қарорлари асосида меҳнаткашларни тарбиялашга комплекс ёндашишни амалга ошириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Камоловнинг доклади тингланди.

ЎЗБЕКИСТОН ДОСААФ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

6 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон ДОСААФ Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленумда спортнинг ҳарбий-техникавий турларини янада ривожлантириш ва СССР халқлари VII спартакиадасининг финал мусобақаларига тайёргарлик кўриш соҳасида кўнгилли мудофаа жамияти ташкилотларининг вазифалари кўриб чиқилди. Республика ДОСААФ Марказий Комитетининг раиси генерал-майор А. М. Ҳожибоев доклад қилди.

(ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Фарғона области саноатининг меҳнаткашлари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, беш йилликнинг уч йили планини муддатидан аввал — 5 декабрь куни бажардилар.

Йил охиригача планга қўшимча равишда 127 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади. Марғилон, Қува, Риштон, Ўзбекистон, Фарғона, ва Фрунзе районларининг коллективлари планни муддатидан барвақт бажариш ишига катта ҳисса қўшдилар.

(ЎзТАГ).

«Союзпечать» нинг 60 йиллигига

ШОНЛИ ЙЎЛ

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин ёш Советлар мамлакатида вақтли матбуотни муттасил, кенг равишда тарқатиш аппаратини ташкил этиш тўғрисидаги Декретга қўл қўйганига 60 йил тўлди. Ўтган йиллар Советлар мамлакати солномасида олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилган воқеаларга бой бўлди. Совет матбуотини тарқатишнинг юксалиш тарихи ана шу солномадан муносиб ўрин эгаллайди.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида Россияда бўлгани каби Ўрта Осиёда ҳам вақтли матбуотни тарқатиш саводсизликни тугатиш ва халқ маданий турмушини оширишда катта аҳамиятга эга эди. Ўрта Осиёда Совет матбуотининг қалдирғочи — муваққат партиявий орган «Наша газета» ана шу ғоят муҳим вазифани ҳал этишга киришди. Унинг биринчи сони 1917 йил 8 ноябрда чиққан эди. Шу сонда Тинчлик, Ер тўғрисида, Ленин бошчилигида Халқ Комиссарлари Советини ташкил этиш ҳақидаги Декрет эълон қилинган эди. «Наша газета»да босилган Россия халқлари ҳуқуқлари Декларацияси ҳамда «Россия ва Шарқнинг барча мусулмон меҳнаткашларига» Мурожаатида миллий сиёсатнинг ғоят муҳим принциплари эълон қилинди. Бу принциплар Россия барча халқларининг тенглиги ҳамда суверенитетини қарор топтиришда, миллатларнинг эркин ривожланишини таъминлашда муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Большевиклар қўлида «Наша газета» кенг халқ оммасига ғоявий таъсир ўтказишнинг қудратли қуроли бўлиб хизмат қилди. У газетхонларнинг севимли газетасига айланди. Газетанинг кўпчилик номерлари 15-18 минг нусхада тарқатилганлиги бунинг ёрқин далилидир. Кейинчалик, 1924 йилнинг 25 ноябридан бошлаб газета «Правда Востока» номи билан чиқа бошлади. Бу газета ҳозирда ҳам партия ғоявий байроғини саҳифалари орқали халқ оммасига етказаётган энг оммавий матбуот органларидан биридир.

В. И. Ленин томонидан матбуот тарқатишни йўлга қўйиш тўғрисидаги декрет имзоланган 1918 йилнинг 21 ноябри янги кўринишдаги матбуот тарқатиш системаси барпо этилган кун бўлиб қолди. Шу Декретга биноан Почта ва телеграф халқ комиссарлиги ҳузурида махсус Матбуот бўлими ташкил этилди. Бу бўлим матбуот нашрларини тарқатиш ва жойларга етказиб бериш ишига раҳбарлик қила бошлади.

Ҳали малакали кадрлар, тажриба етишмасди. Туркистон Марказий Ижроия Комитети ҳузуридаги Матбуот бюроси вақтли нашрларни сотишни йўлга қўйди. Унинг аппаратида 42 киши ишларди. Бюро икки магазин, тўққиз киоскага эга эди. Фақат Тошкент шаҳридагина газеталарни сотиш йўлга қўйилган эди.

Транспорт воситалари етишмасди. Узоқ районларга газеталар жуда кечикиб етказиларди. Йўлларда босмачилар матбуот тарқатувчиларни қирғин қилар, лекин ҳар қандай шароитда ҳам газеталар олис-олис қишлоқларгача етиб борарди. В. И. Ленининг кўрсатмаси билан «Центропечать» агентлигининг Туркистон бўлимини ташкил этиш плани ишлаб чиқилди. Москвадан шу ишни йўлга қўйиш учун етиб келган коммунист Трояновский Туркцентропечатга раҳбарлик қила бошлади. РСФСР Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети ва РКП(б) Марказий Комитетининг «Красний Восток» агитацион-инструкторлик поезди матбуот тарқатиш аппаратини вужудга келтиришда маҳаллий органларга жуда катта ёрдам кўрсатди. Агитпоезд коллективи Ўрта Осиё шаҳарлари бўйлаб сафарлар вақтида 2,5 миллион нусхадаги газета ва варақаларни тарқатди. 20-йилларнинг охирига келиб Туркистонда чиқиб турган барча газеталарнинг ярмини қишлоқлар ола бошлади.

1924 йили Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасида 26 номдаги газеталарнинг ялпи йиллик тиражи 17 миллион нусхага етди. Орадан ўн йил ўтгач, 178 номда газета чиқа бошлади. Уларнинг 149 таси ўзбек тилида чиқиб турди. Бу газеталарнинг бир галги тиражи 695 минг нусхага етди.

Шу ўринда революциягача бўлган даврда ҳозирги Ўзбекистон территориясида ўзбек тилида фақат битта газета чиққанлигини таъкидлаш жоиздир.

Бу фактлар ўзбек миллий матбуоти ғоят тез суръат билан ривожланиб борганлигини кўрсатади, албатта. Табиийки, муваққат матбуотнинг энг асосий пропагандистлари бўлган матбуот тарқатувчилар бунда муҳим роль ўйнадилар.

1931 йили Тошкент шаҳрининг К. Маркс кўчасида «Союзпечать»нинг Ўзбекистон республика идораси ташкил этилади. Вақтли матбуотни етказиб беришни аниқ ва узлуксиз йўлга қўйиш зарурияти, газета ва журналлар тиражи ўсаётганлиги, совет кишиларининг маънавий камолоти шуни тақозо этарди.

Ўша кезлари «Союзпечать» Ўзбекистон республика идорасининг район бўлимларида 125 газета тарқатувчи меҳнат қиларди, Тошкентда 81 киоска очилганди.

Улуғ Ватан уруши йилларида матбуот тарқатиш структурасида жиддий ўзгаришлар юз берди. Бир қатор газеталарнинг чиқиши вақтинча тўхтатиб қўйилди. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» газеталарининг катта қисми фронтга юбориларди. Матбуот тарқатиш ходимларининг бир қисми жанг майдонларига жўнади.

Урушдан кейинги тикланиш йилларида матбуот ғоят жадал ривожланди. Янги-янги газеталар ва журналлар чиқа бошлади. Уларнинг бир галги нусхаси кўпайди. Киоскалар ҳам кўпайди. Шаҳар ва қишлоқларда матбуот тарқатиш иши кенг қулоч ёйди. 60-йилларда газета ва журналларнинг тиражи 9 миллион нусхага етди. Обуна тўплаш кампанияларида 31 минг жамоатчи матбуот тарқатувчи ишлай бошлади. Ҳозир матбуот тарқатишнинг жамоатчи жонкуярлари 60 мингга етади.

КПСС XXV съезди коммунистик қурилишнинг ғоят муҳим вазифаларини белгилаб берди. Матбуот халқ кучғайратини бунёдкорлик ишларига сафарбар этувчи, илм-фан ютуқлари ва илғор тажрибани кенг пропаганда қилувчи ўткир ғоявий қуролга айланди. Ҳозирда республикамизда газета ва журналларнинг бир галги тиражи 13 миллион нусхадан ошиб кетди.

Ҳозирги вақтда 3,5 минг алоқа корхонаси, 11,5 минг почтальон республика аҳолисига газета ва журналларни ўз вақтида етказиб бериш билан шуғулланмоқда. 1698 киоска, 16 магазин ҳар куни газетхон ва журналхонларга хизмат кўрсатаётир. Янги турар-жой массивларида, саноат корхоналари ва маданий муассасалар яқинида янги-янги киоскалар очиш, уларнинг ишини меҳнат коллективларининг ҳаётига мувофиқлаштириш чоралари кўрилаётир.

Газета ва журналлар эгаларига ўз вақтида етиб боришини таъминлаш редакциялар ва босмахоналар саралаш участкалари, автомобиль, темир йўл ва ҳаво транспорти ходимларининг ўзаро ҳамкорлигига боғлиқ. Уларнинг ҳамжиҳат меҳнати туфайли ҳар куни аҳолига 13 миллион нусха газета ва журнал етказиб берилмоқда. Республика матбуот тарқатиш агентлиги бўлинмаларида бошқаришнинг автомат системаси жорий этилмоқда.

«Союзпечать» республика агентлиги бугунги кунда юқори малакали кадрлар масканига айланган. Бухоро область матбуот тарқатиш агентлиги бошлиғи Х. Зайниев, Хоразм область агентлиги бошлиғининг ўринбосари Р. Раҳимова, республика агентлигининг ходими Н. Крапивко, киоскачи В. Ғиёсов, Қўқон шаҳар агентлигининг инструктори Э. Шнайдерман ўртоқлар «Союзпечать» системасида кўп йиллардан буён самарали меҳнат қилиб келмоқдалар.

Табиийки, вақтли матбуот бир галги тиражининг шу қадар тез ўсиши «Союзпечать» агентлиги ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришни тезлаштириш заруриятини туғдирди. Обуна тўплаш пунктларида ҳозирда 644 касса аппарати ишлаб турибди. «Союзпечать» ходимларининг оғир меҳнатини енгиллатувчи электрон-ҳисоблаш машиналари жорий этилган. Натижада матбуот тарқатиш маданияти муттасил ўсиб бормоқда, ривожланган социализм шароитида партия илгари сураётган вазифалар муваффақиятли ҳал этилмоқда. Бугунги кунда «Союзпечать» агентлиги юқори малакали кадрларга, матбуот тарқатиш ишининг моҳир ташкилотчиларига эга. Улар ўзларига юклатилган ғоят муҳим ишнинг аҳамиятини чуқур ҳис қилмоқдалар, меҳнатда ижодкорлик ва ташаббускорлик кўрсатмоқдалар. Матбуот тарқатувчилар «Союзпечать» агентлигининг 60 йиллигини ғоят катта муваффақиятлар билан кутиб олаётганликларининг боиси ана шундадир.

Т. ТЎХТАЕВ,
Ўзбекистон ССР алоқа министри.

РЕЗЕРВЛАР ИШГА СОЛИНСИН

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йилги ноябрь Пленуми, СССР Олий Советининг X сессияси қарорлари беш йиллик топшириқларини бажаришда янгидан-янги муваффақиятларга чорламоқда. КПСС Москва шаҳар комитетининг 5 декабрда бўлиб ўтган пленуми шуни таъкидлади. КПСС Марказий Комитети Пленумининг якунлари ва Москва шаҳар партия ташкилотининг Пленум қарорларидан, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида кўрсатилган йўл-йўриқлардан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин доклад қилди.

КПСС Москва шаҳар комитетининг пленуми Москвани иқтисодий ва социал ривожлантириш комплекс планининг лойиҳасини ҳамда пойтахтнинг 1979 йилги бюджети лойиҳасини қараб чиқди.

(ТАСС).

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ. Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз пахтакорлари она-Ватанга 12600 тоннадан зиёд «оқ олтин» армуғон этдилар. Ҳосилнинг 9200 тоннадан кўпрогини «зангори кема» капитанлари агрегатлар бункеридан тўкдилар. Бу улкан ютуққа донгдор механизатор Хўжамқул Рустамов салмоқли ҳисса қўшди. Суратда: илғор механизатор Х. Рустамов.

И. Хўжаев фотоси (ЎзТАГ).

ЮКСАЛИШ РЕЖАЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленумида ўртоқ Л. И. Брежневнинг сўзлаган нутқини, СССР Олий Советининг ўнинчи сессияси материалларини қишлоқ меҳнаткашлари зўр эътибор билан ўрганмоқдалар ва қизғин маъқулламоқдалар. Чунки бу тарихий ҳужжатларда тинч тараққиёт ва юксалиш режаларимиз, халқ бахт-саодати тўғрисида оталарча ғамхўрлик ўз ифодасини топган. Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилидаги улуғвор вазифалар белгилаб берилган.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ўз нутқида пахтакорлар меҳнатига юксак баҳо бериб, бизни пахта ҳосилини янада кўпайтиришга ва сифатини яхшилашга даъват этди. Бу шарафли вазифани адо этиш учун куч-ғайратимизни аямаймиз.

Бригадамиз азаматлари бу йил янги очилган 100 гектар ерда деҳқончилик қилиб 400 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» йиғиб олдилар. Ҳосилдорлик 40 центнердан ошди. Буни чўлқуварлар меҳнатининг самараси. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» эсдаликларида тасвирланган жасоратнинг давоми десак хатога кетмаймиз. Қатъий ишонч билан айта оламизки, янги ерларнинг саховати ошаверади.

Шу кунларда ҳосилнинг сўнгги қисмини йиғиб-териб олиш билан бирга келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик ишларини ҳам қизитиб юбордик.

Ўғилжон НУРУЛЛАЕВА,
Қўшкўпир районидаги «Тошкент» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ПУБЛИЦИСТИКА

ЧЎҚҚИГАЧА БИР ҚАДАМ

Шу йил сентябрь ойининг охирида Шаҳрисабз шаҳрида республика ёш ижодкорларининг учрашув-кенгаши бўлди. Кенгашга бошқа жойлардан ҳам меҳмонлар таклиф қилинган эди. Мажлисда қардош республикаларнинг биридан келган ёш кинорежиссёр шундай деб қолди:

— Мен илгари Ўзбекистонга келган эмасман. Лекин Москва орқали бериладиган телевизион кўрсатувларда пахтакорларни тез-тез кўриб турардим. Нима учундир улар доим жилмайиб турган бўлишарди. Бунинг сабабини энди тушундим. Улар ўз меҳнатидан завқланар экан. Пахтанинг меҳнати озода, завқли меҳнат экан.

Эртасига бир группа ёзувчилар область районларини айланадиган бўлдик. Бир колхозга бордик. Шийпон олдида мактаб ўқувчилари терган пахталарини торттириб, хирмонга топшираётган экан. Ўқувчилардан бирининг этагини ечиб олдик-да, ҳазил-ҳазил билан бояги режиссёрга тақиб қўйдик.

— Илтимос, бир кило пахта териб кўринг, — дедик.

Режиссёр ишга киришиб кетди. Аммо беш-ўн марта эгилиб туриши билан тинкаси қуриб қолди.

— Бу қурмағур бунча енгил бўлмаса, — деди бир чаноқ пахтани кўрсатиб. — Шунча нарсадан 5 миллион тоннани қандай тўплайсизлар?

Режиссёр терлаб кетган пешанасини артаркан, қўшиб қўйди:

— Пахта ўзи енгил бўлгани билан меҳнати қийин бўларкан.

Ҳамма гап мана шунда. Пахта оқ, дейдилар. Лекин унинг машаққатли меҳнатини тотиб кўрган одам, пешанасидан тер тукиб ишлаган одам пахтанинг оқлиги қўлнинг қадоғи туфайли эканлигини тушунади. Пахта юмшоқ, дейдилар. Аммо унинг машаққатли меҳнатини бошидан кечирган одам пахтадан ҳосил олиш юмшоқ эмас, тошдек қаттиқ машаққат эканини билади. Пахта енгил, дейдилар. Қишни қиш, ёзни ёз демай ишлаган, қахратонда муз кечиб, саратонда офтобда куйиб меҳнат қилган одам пахтанинг ўзи қанча енгил бўлса, заҳмати шунча оғир эканлигини тушунади.

Ўшанда, Қашқадарёда юрганимизда область партия комитетининг раҳбарлари Қарши зонасида минглаб гектар янги ер очилаётганини, яқин келажакда бу ерда 1 миллион тонна ҳосил олинишини айтдилар. Чироқчи районида бўлдик. Бу ерда Зарафшон дарёсини тескари оқизиб, янги ерлар очишганини, янги пахтазорлар бунёд қилишганини айтиб беришди. Бу гапларни ҳеч ким кўксига уриб гапиргани йўқ. Бу гапларни жуда оддий қилиб, ўз вазифамизни бажаряпмиз, деган мазмунда айтиб беришди.

Астрономларнинг айтишига қараганда, бугунги кунда жаҳон фани бизнинг галактикамизда, яъни биз кўриб турган осмонда 200 миллион юлдузни рўйхатга олган экан. Беш граммлик чаноқлардан миллион-миллион тонналаб ҳосил олишни осмондаги ҳамма юлдузларни битта-битта тўплаб, хирмон қилишга қиёсласа бўлармикин? Мен бу гапни шунчаки чиройли ташбеҳ учун айтаётганим йўқ. Пахтакорларнинг зиммасида турган меҳнат накадар заҳматли эканлигини таъкидлаш учун айтяпман. Негаки, ҳосилни йиғиш, бу — йил бўйи давом этадиган курашнинг охирги марраси. Ҳолбуки, шунгача бўлган курашнинг ўзи ҳам бир-биридан қийин.

Бухорога борганимда бир мактаб директори билан ҳамсуҳбат бўлиб қолдим.

— Бунақа долзарб пайтда ҳамма далага чиқади. Дарсларнинг ҳам мазаси қочади. — У шундай деди-да, ўйланиб қолди. — Аммо барибир топшириқни бажаришимиз керак. Бизнинг пахтамизга дунё кўз тикиб турибди.

«Дунё кўз тикиб турибди». Ўзбек пахтакорининг энг онгли жасорати мана шу сўзларда эмасми? Бугун чаноқда илтираб турган пахта эртага жаҳондаги ўнлаб мамлакатнинг минглаб корхонасида миллионлаб одамларни иш билан таъминлайди, яъни ризқ-рўз беради. Шунинг учун биз энг сўнгги чаноқни ҳам йиғиб олишимиз шарт. Бу ўзбек пахтакорининг фин, япон, поляк ва яна ўнларча халқ олдидаги инсонлик бурчи. Ўзбек деҳқони буни яхши тушунади. Миллион эгатларга эгилиб ишлаётганида шуни ўйлайди. Эҳтимол, бугунги кунда пахтакор зиммасида, далага ёрдамга чиққан каттаю кичик ҳашарчилар зиммасида турган машаққатларни хиёл ошириб юбораётгандирман. Лекин яқинда Леонид Ильич Брежневнинг «Қўриқ» китобини ўқиганимдан кейин турмушимиз, курашимиздаги қувончлару ташвишлар ҳақида, курашлар заҳматию ғалабалар нашъаси ҳақида бутун мураккаблиги билан ҳаққоний ёзиш ҳар бир қаламкашнинг бурчи эканлигини яна бир бор ҳис қилдим. Шунинг учун ҳам бу китобни ўқиганимда, ҳамиша ўзбек пахтакорининг қийин ва паҳлавон меҳнати кўз ўнгимда турди...

Альпинистлар айтади. «Энг охирги қадамлар энг қийин қадам бўлади. Аммо энг нашъали қадамлар ҳам ана шулар. Чўққига яқин қолганда одам завқланиб кетади». Ҳозир биз худди шундай ҳолатда турибмиз. Манзилга етай деб қолган табаррук қўллар — пахтакорларга, пешана тери билан етиштирилган ҳосилни йиғиб олишда уларга кўмаклашаётган ишчиларга, зиёлиларга, студентларга, мактаб ўқувчиларига чўққининг сўнгги манзилига етишда куч ва омад ёр бўлсин!

Ўткир ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

ССРР ОЛИЙ СУДИНИНГ ПЛЕНУМИ

Яқинда Л. Н. Смирнов раислигида СССР Олий судининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди.

Пленум СССР Олий суди раисининг ўринбосари Е. А. Смоленцев докладини юзасидан маҳкумни меҳнатга албатта жалб этган ҳолда қамоқ жойларидан шартли равишда жазодан озод этиш юзасидан судлов практикаси тўғрисидаги масалани қараб чиқди. Қабул қилинган қарорда уқтириб ўтиладики, совет жиноят қонунларида кўзда тутилган бу тадбир ҳуқуқ-тартиботни бузган шахсларни ҳалол меҳнат қилишга жалб этишнинг муҳим воситасидир.

Пленум қарорида шартли равишда жазодан озод қилиш тўғрисидаги қонун талабларига пухта риоя қилишга боғлиқ суд практикасида келиб чиқадиган масалалар хусусида йўл-йўриқ тушунтириш берилди.

Пленум СССР Олий судининг аъзоси А. Ф. Демьяненконинг докладини тинглаб, ишчилар ва хизматчиларга меҳнат ҳақи тўлашни тартибга солувчи қонунларнинг судлар томонидан қўлланилиши тўғрисида қарор қабул қилди.

Пленум ишида СССР Бош прокурори Р. А. Руденко ва СССР юстиция министри В. И. Теребилов қатнашдилар.

ПЛАНЕТАМИЗДА

АФҒОНИСТОН ЯНГИ ЙЎЛДАН БОРМОҚДА

Афғонистон Демократик Республикасининг пойтахтида актив ишчанлик вазияти ҳукм сурмоқда. Эрта тонгданоқ завод ва фабрикаларнинг иш куни бошланганлигидан дарак берувчи гудоклар шаҳар узра янграйди. Минг-минглаб ишчилар, ҳунармандлар, савдогарлар, давлат хизматчилари иш жойларига қараб йўл оладилар.

Ёш республика 1978 йил Апрель революциясидан кейин мустақил миллий ривожланиш ҳамда ижтимоий иқтисодий ислоҳотлар йўлига кирди. АДР ташқи сиёсат соҳасида қўшилмаслик, ижобий бетарафлик ва тинч тотув яшаш принципларига содиқ бўлиб қолмоқда. У барча дўст мамлакатлар билан муносабатларни мустаҳкамламоқда. Афғонистон Халқ демократик партиясининг Бош секретари, Афғонистон Революцион кенгашининг Раиси ва Бош министр Н. Тараки ўз баёнотларидан бирида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: «Биз ялпи қуролсизланиш, ўзгалар территориясида ажнабий ҳарбий базаларни тугатиш, кескинликни юмшатиш жараёнини ривожлантириш ва чуқурлаштириш учун курашамиз. Демократик Афғонистон Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги миллий-озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлайди, ирқий камситишнинг ҳар қандай шаклига қарши курашади».

Афғонистон ҳукумати ва Халқ демократик партияси революциядан кейин ўтган қисқа муддат ичида халқ турмушини яхшилаш соҳасида бир қанча муҳим амалий ишлар қилди. Бу — мамлакатни индустрлаштириш, ишчилар касаба союзларини, бошқа оммавий демократик ташкилотлар тузиш, соғлиқни сақлаш системасини яхшилаш, саводсизликни тугатиш, қишлоқда деҳқонлар кооперативларини тузиш, аҳолининг маданий савиясини ошириш, Афғонистонда яшовчи элатлар проблемасини ҳал этиш соҳасидаги тадбирлардан иборат.

Аммо Афғонистонда аграр масалани энг муҳим ижтимоий-иқтисодий масала, деб ҳисобламоқдалар. Ер ислоҳотининг республика учун алоҳида аҳамияти бор. Афғонистон аграр мамлакатдир. Ундаги аҳолининг 85 процентдан кўпроғини деҳқонлар ташкил қилади. Революциягача қишлоқ хўжалиги кам унум бўлиб, заиф техникага асосланган эди. Феодал ва ярим феодал ишлаб чиқариш муносабатлари системасининг устунлиги унинг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга тўсқинлик қилиб турди. Шунинг учун хам афғон меҳнаткашлари АДР Революцион кенгашининг яқинда ер тўғрисидаги декретни тасдиқлаганлигини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Бу декрет феодал муносабатларнинг сарқитларини тугатишга, ишчилар синфи билан деҳқонларнинг бирлигини мустаҳкамлашга қаратилгандир. Декретнинг тасдиқланиши мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги муҳим воқеа, деб баҳоланмоқда. Бу тадбир аҳолининг кенг табақаларини янги ҳаёт қуришда актив қатнашишга чорлайди.

Совет—афғон ҳамкорлиги кенгаймоқда. Совет Иттифоқи Афғонистонга катта ёрдам бермоқда. Унинг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан бу ерда Афғонистон экономикасини ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган йирик саноат ва қишлоқ хўжалик объектлари қурилди ва қурилмоқда.

Совет — Афғонистон муносабатлари дўстлик ва бир-бирини ҳурмат қилиш принципларига асослангандир. Бу ерда уқтириб ўтишларича, Н. Таракининг СССРга қилган ҳозирги визити ҳеч шубҳасиз, ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда янги муҳим босқич бўлади.

(ТАСС).

БХР ҲУКУМАТИНИНГ НОТАСИ

СОФИЯ, 5 декабрь. (ТАСС). Болгария Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри П. Младенов Мисрнинг БХРдаги элчисига БХР ҳукуматининг нотасини топширди. Бу нотада Миср полицияси ва ҳарбий бўлинмалари 4 декабрь куни Болгариянинг Қоҳирадаги элчихонасига бостириб кириб, элчихона биносини қамал қилганлиги муносабати билан кескин норозилик билдирилган. Нотада бу ҳуруж халқаро муносабатларда ва дипломатия практикасида мисли кўрилмаган бир ҳолатдир ва халқаро ҳуқуқнинг оддий принциплари ва нормаларини ҳамда дипломатик алоқалар тўғрисида Венада тузилган ва дипломатик ваколатхоналар ҳамда уларда ишловчи ходимларнинг иммунитети, ҳуқуқ ва имтиёзларини гарантиялайдиган конвенцияни жуда қўпол равишда бузиш, деб таъриф этилган.

БТА агентлигининг хабар беришича, Миср маъмурлари болгариялик хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари хавфсизлигини таъминламадилар. Бунинг устига қуролли ҳужум қилиш ва зўравонлик билан бостириб кириш натижасида элчи ва бино ичида бўлган хизматчилар ушланди, эшиклар ва ёзув столлари синдирилди, элчихонанинг ҳамма хоналари қонунга хилоф равишда тинтув қилинди.

Миср маъмурларининг хатти-ҳаракатлари Мисрда Болгария дипломатик миссиясининг бундан буён нормал ишлашига имкон бермайди. Болгария Халқ Республикасининг ҳукумати ўз элчисини ва элчихона дипломатия ходимларини Мисрдан чақириб олди.

Мисрнинг БХРдаги элчисига ва Миср элчихонасининг дипломатия ходимларига уч кун ичида Болгария Халқ Республикасининг территориясидан чиқиб кетиш таклиф этилди.

ҚОҲИРА, 5 декабрь. (ТАСС). Миср матбуоти Болгарияга қарши қилинган ҳаракат президент Садатнинг кўрсатмаси асосида амалга оширилган, деб хабар қилади.

Ана шу матбуот хабарларига кўра, Қоҳирадаги Болгария элчихонасининг биноси ва территорияси ҳамон Миср полициячилари ва хавфсизлик қўшинлари қўлидадир. БХР элчихонасининг ходимлари Миср ҳарбийларининг куч ишлатиб таҳдид қилиши сабабли бинони ташлаб чиқиб кетдилар.

АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Картер Америкадаги бир қанча газеталарнинг редакторлари билан суҳбатлашди. Президент Қўшма Штатлар стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида Совет Иттифоқи билан музокараларни туғаллашга эришиш йўлидаги куч-ғайратларини давом эттирмоқда, деб ишонтиришга интилиб, бундай деди:

«Ҳозир биз стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги битимга аввалгидан анча яқинлашиб қолдик. Назаримда биз музокараларнинг сўнгги фазаларига кирдик. Бугунги кунда мен стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисида тез орада битим тузилишига ҳеч қандай тўсиқ йўқ, деб ҳисоблайман».

Сўнгра Ж. Картер стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги Совет — Америка музокараларига тааллуқли масалаларни миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси, мудофаа министри, давлат секретари, музокаралардаги Америка делегациясининг собиқ бошлиғи П. Уорнке билан, шунингдек штаблар бошлиқлари комитети ёки ҳеч бўлмаганда унинг раиси билан жуда синчиклаб ўрганиб чиқаётганини ва муҳокама қилаётганини уқтириб ўтди.

Президент яқин келажакда стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги битимни имзолаш учун олий даражадаги Совет — Америка учрашуви ўтказилиши кераклигини айтди.

Исроил билан Мисрнинг АҚШ воситачилигида сепарат шартнома тузишни жадаллаштириш йўлидаги уринишлари муносабати билан Ж. Картерга бир неча саволлар берилди. Мен, деди президент, Кэмп-Дэвид кенгашидан кейин шартнома текстини ва унга илова қилинадиган ҳамма ҳужжатларни узил-кесил тузиб чиқиш ишида сусткашлик қилинаётганидан хафаман. Шу билан бирга президент шартнома тузилишига бўлган «умидидан ҳамон воз кечмаганлигини» таъкидлади.

ПЕКИН ҚОРАЛАНДИ

ТОКИО. (ТАСС). Япония Компартияси Марказий Комитети секретариатининг раиси Т. Фува Пекиннинг ташқи сиёсий йўлини қоралаб чиқди. У Токиодаги матбуот конференциясида сўзлаган нутқида бундай деди: Хитойдаги «маданий революция» оқибатида Пекиннинг ташқи сиёсий йўли бутунлай ўзгарди ва социалистик ҳаракатга ёт сиёсат ўтказила бошланди. Антисоветизм йўли ва АҚШ бош ролни ўйнаётган ҳарбий иттифоқларни қўллаб-қувватлаш бу сиёсатнинг асосий хусусиятларидир. Натижада Хитой ўзи атиги 10 йил муқаддам қоралаган ҳарбий блокларнинг актив тарафдори бўлиб қолди. Бу нарса Пекиннинг Япония — Америка «хавфсизлик шартномаси»ни, Японияннинг, НАТОнинг ҳарбий қудратини мустаҳкамлашни қўллаб-қувватлашида ўз ифодасини топди.

Бу йўлнинг бошқа бир ўзига хос хусусияти шундан иборатки, Японияга ва бошқа мамлакатларга революция қилишнинг «хитойча методи»дан иборат бўлмиш қуролли кураш доктринаси тиқиштира бошланди.

Ҳозирги вақтда Хитойда «маданий революция» танқид қилина бошланган бўлса ҳам, аммо, жумладан Японияга ҳалокатли таъсир қилган янглиш ташқи сиёсат йўлида ҳеч қандай тузатиш киритилмаётганлиги эътиборни ўзига тортади. Бунинг устига Хитой раҳбарлари кейинги вақтларда Япония Компартиясига ҳуружлар қилиб, айни вақтда Америка империализми ва Япония ҳукмрон доиралари билан жуда мустаҳкам муносабат ўрнатиш учун жон-жаҳдлари билан ҳаракат қилдилар. Пекин раҳбарларининг гаплари ва ҳаракатлари Хитойда «маданий революция» танқид қилинаётганлигининг жиддийлигини шубҳа остида қолдиради, деб уқтирди Т. Фува.

НАМИБИЯ ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК

Жанубий Африка Республикасидаги ирқчи маъмурлар Намибияда қонунга хилоф сайлов ўтказишлари муносабати билан Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети баёнот эълон қилди. БМТнинг Намибия келажаги тўғрисидаги қарорларига хилоф равишда, дейилади баёнотда, Претория ирқчи маъмурлари ўзлари тўқиб чиқарган «Жануби-Ғарбий Африка қонун чиқариш мажлиси» сайловини ўтказишга бир томонлама киришдилар. Бундан кузатилган мақсад — қўғирчоқ режимини ўтказиш йўли билан ана шу мамлакатда ўз позицияларини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашдан иборат.

Намибия ватанпарварларига қарши репрессияларни кучайтирганлиги, Жануби-Ғарбий Африка Халқ Ташкилоти (СВАПО) раҳбарларининг қамоққа олинганлиги, шунингдек бу мамлакатда Жанубий Африка Республикаси ҳарбий кучларининг кўпайтирилаётганлиги Претория ва унинг империалист ҳомийларининг чин мақсадларини аниқ равшан кўрсатиб беради. Жанубий Африка Республикасининг ирқчилари Намибия халқи ўз хоҳишини гўё эркин изҳор қилади, деган таассуротни вужудга келтириб, амалда бу мамлакат халқининг чинакам вакили бўлмиш СВАПОнинг ҳокимият тепасига келишига йўл қўймаслик учун интилмоқдалар. Намибия ватанпарварлари кўп йиллар мобайнида бу ташкилотнинг раҳбарлигида миллий мустақиллик учун мардона кураш олиб бормоқдалар.

Совет жамоатчилиги, деб таъкидлаб ўтилади ҳужжатда, ирқчи маъмурларнинг қонунга хилоф хатти-ҳаракатларига қарши қатъий норозилик билдиради. Совет жамоатчилиги БМТнинг Жанубий Африка Республикаси қўшинлари ва маъмуриятини Намибиядан олиб чиқиб кетиш, Намибияга дарҳол мустақиллик бериш ва бу мамлакатдаги бутун ҳокимиятни Намибия халқининг бирдан-бир ва қонуний вакили бўлмиш Жануби-Ғарбий Африка Халқ Ташкилоти қўлига топшириш ҳақидаги резолюцияларни пухта бажарилсин, деб талаб этади.

(ТАСС).

ПАХТА СЎЗИН ЁЗАМАН

Ёмғирли кўклам чоғдан изғирин кузга қадар,
Шу тупроққа қоришур пешанадан томган тер.
Инсондай эъзозлашни севар у ҳам нақадар,
Шундагина бойлигин тўкиб ташлар она ер.
Тупроқ сўзин ёнига меҳнат сўзин ёзаман!

Қуёшли кунларда ҳам гоҳо ҳўмрайиб осмон, —
Дала кишиларининг аҳволини қилар танг.
Гоҳида дўл савалаб, гоҳо қутуриб бўрон —
Табиат билан деҳқон ўртасида кетар жанг.
Меҳнат сўзин ёнига заҳмат сўзин ёзаман!

Куз келгач, далаларга сочилар ризқ-рўзимиз,
Мисқоллаб териб уйдик чўққи янглиғ хирмонлар.
Янги-янги маррани кўзлаганда кўзимиз,
Юракларда қолмагай зарра ғубор, армонлар.
Заҳмат сўзин ёнига раҳмат сўзин ёзаман!

Оромини йўқотиб бобо деҳқон эрта-кеч,
Ҳар чаноқ очилгунча қолиб кетар далада.
Осонликча қўлларга кириб келмайди севинч,
Гоҳо куяр қуёшда, гоҳо ивир жалада
Раҳмат сўзин ёнига чўнг аҳд сўзин ёзаман!

Кўнгилдай оқ пахтага боқиб ўйлайман ҳар вақт.
Унинг ҳар толасида қанча кўзларнинг нури.
Қанча беором кеча, қанча орзиқиш, тоқат,
Бугун зарраларида оламнинг ташаккури.
Чўнг аҳд сўзин ёнига чўнг бахт сўзин ёзаман!

Биз ҳам бобо деҳқоннинг ёнида доим бормиз,
Аҳдимиз ҳам ўртада, бахтимиз ҳам ўртада.
Бир элнинг фарзандимиз — ҳаммамиз пахтакормиз,
Ташвишимиз ўртада, нақдимиз ҳам ўртада.
Тоқат сўзин ёнига роҳат сўзин ёзаман!
Ерга меҳр дейилса, меҳнат сўзин ёзаман,
Она-Ватан дейилса, қуёш юзин ёзаман.
Ўзбекистон дейилса, энг аввало, дўстларим,
Пахта сўзин ёзаман,
Пахта сўзин ёзаман!
Пахтакорнинг пахтадай нурли юзин ёзаман!

ТЎЛҚИН.

● СПОРТ

ҚАҲРАМОН ХОТИРАСИГА

Совет Иттифоқи Қаҳрамони Ҳусен Андрухаев номидаги соврин учун Майкопда дзю-до кураши бўйича ўтказилган Бутуниттифоқ турнирида Украина, Молдавия, Эстония, Латвия, Ўзбекистон, Туркманистон, Қирғизистон, Грузия, Арманистон, Россия Федерациясидан икки юздан зиёд таниқли спортчилар қатнашдилар. Қаҳрамоннинг юртдошлари, СССРда хизмат кўрсатган тренер Якуб Коблевнинг шогирдлари — майкоплик дзю-дочилар команда ҳисобида биринчиликни қўлга киритдилар. Краснодар командаси иккинчи ва эстониялик курашчилар учинчи ўринларни эгалладилар.

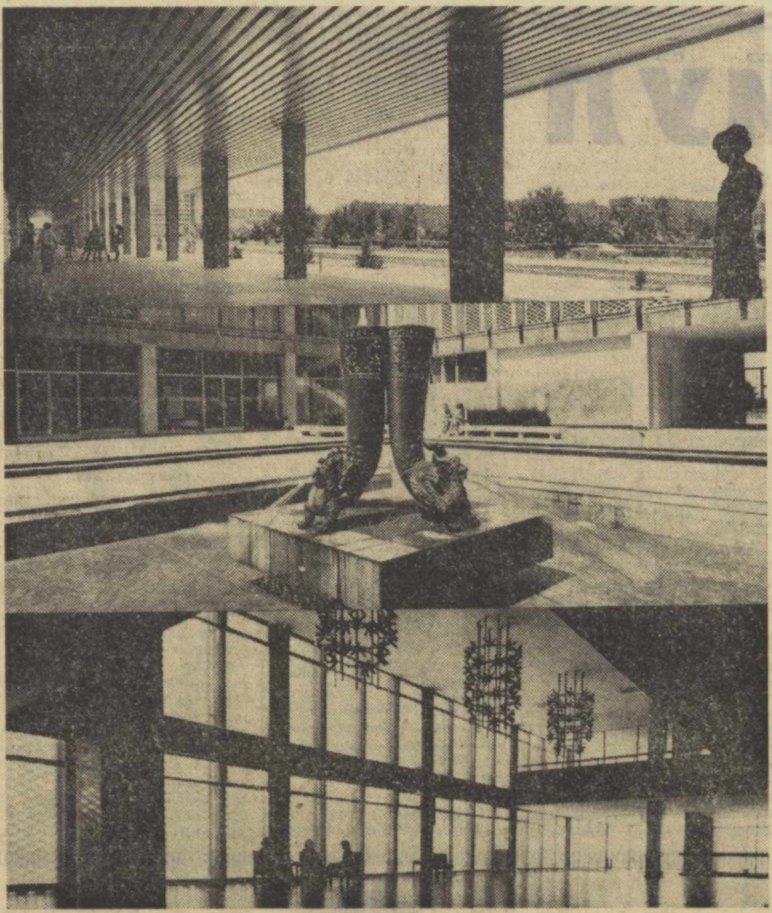

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқлари бўйлаб. Суратларда: 1. Навоий шаҳрининг Ленин проспектида. 2-3. «Навоиазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва химиклар маданият саройларининг ички кўринишлари.

В. Таран фотолари.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

АВТОМАТЛАР БОШҚАРМОҚДА

Добруш (Гомель области). Янги чинни заводининг автоматик пишириш линиялари ва печлари биринчи сменаси 4 декабрда иш бошлади. Завод пландагидан бир ой илгари ишга туширилди. Бунда «Гомельпромстрой» бирлашмаси коллективининггина эмас, шу билан бирга асбоб-ускуналарни муддатидан барвақт етказиб берган мамлакатдаги заводлар ва турдош корхоналарнинг ҳам хизмати катта. Бу корхоналарда юзлаб мутахассислар тайёргарликдан ўтишди. Коллектив лойиҳада белгиланган қувватни муддатидан илгари ўзлаштиришга қарор қилди. Катта қувватга эга бўлган корхона кичик коллектив билан йилига 28 миллион буюм ишлаб чиқаради. Барча технологик жараёнларни автоматлаштириш ва механизациялаш операторларнинг юксак меҳнат унумдорлигини, ишлаб чиқарилаётган идишлар сифатини яхшилашни таъминлаш имконини беради.

ҚЎРИҚ ШУҲРАТИ МУЗЕЙИ

Отбосарда очилган қўриқ шуҳрати музейи томошабинларни Қозоғистон чўлларини ўзлаштиришнинг шонли саҳифалари билан таништиради. Музей экспозицияси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Қўриқ» китоби билан бошланади. Китобнинг кўпгина саҳифалари Отбосар районининг деҳқонларига бағишланган. Музей экспонатлари қўриқнинг тарихи ва унинг бугунги куни ҳақида ҳикоя қилади. Бу ерда биринчи чўлқуварларнинг брезент палаткалари ва замонавий совхоз посёлкаларининг макетлари бор.

Стендларда дастлабки жўякларни очиш ва дастлабки ҳосилни йиғиштириб олишни, биринчи тўйлар ва ҳовли тўйларини тасвирловчи фотосуратлар қўйилган. Деҳқончилик ва қишлоқ хўжалигининг тез ривожланганлиги, хўжаликларнинг энергия билан таъминланишининг жадал суръатлар билан ўсганлиги тўғрисида ёрқин тасаввур берадиган ранг-баранг диаграммалар ҳам экспозицияда бор.

Биринчи чўлқуварларнинг меҳнат жасорати туфайли район қўриқ ўзлаштирилишигача бўлган даврга нисбатан энди йилига ўнлаб марта кўп ғалла бермоқда.

Ҳозирги Отбосарда ўзлаштирилгунгача бўлган даврдан фақат номигина қолди. Ҳозир бу ерда ободонлаштирилган кварталларда кўп квартирали уйлар қад кўтарди. Шаҳар ҳар йили ўн миллион сўмлик турли хил саноат маҳсулоти ишлаб чиқармоқда.

О. ЕРКИМБОЕВ.

РСФСРда ТЎҚИМАДАН «АРИҚ»

Волга гидротехника ва мелиорация илмий-тадқиқот институтининг олимлари билан Саратов область Новоузен районидаги «Алгайский» совхозининг мутахассислари оддий ва арзон газламадан тайёрланган кўчма муваққат ариқ яратдилар.

Сунъий ариқ ташқаридан новга ёки лентали транспортерга ўхшаб кетади. Бу ғалати иншоотнинг узунлиги 375 метр, четларининг бўйи 55 сантиметрга боради. Шу ариқдан секундига 400 литр сув ўтади.

Зарурат туғилса «ариқ» қуритилади, қулай қилиб ўралади ва «ДТ-75» тракторининг ўрнатма системаси ёрдами билан даладан йиғиштириб олиниб, бошқа жойга кўчирилади.

(ТАСС).

БУЮК ЖАНГНОМА

КИНО ОЛАМИДА

Ҳамкорликда ишланган совет — америка фильми — «Кўк қуш» жаҳон экранларида намойиш қилинганидан сўнг орадан икки йил ўтгач, Вашингтонда СССР билан АҚШ биргаликда яратган иккинчи фильмнинг премьераси бўлди. Бу фильм Совет Иттифоқининг фашистлар Германияси билан уруши (1941—1945 йиллар)га бағишланган. Йигирма соатлик фильмлардан ташкил топган бу телевизион қисса АҚШдаги 50 та энг йирик телекомпания каналлари орқали намойиш қилинади. Мазкур телекомпаниялар мамлакатнинг 70 процент телетомошабинларига, яъни 150 миллион америкаликларга хизмат қилади. Жаҳон киноси ва телевидениесида ягона бўлган бу эпопеяни Малайзия, Гонконг, Австралия, Ирландия, Австрия, Гондурас, Коста-Рика, ГФР, Қувайт, Панама, Швейцария ва бошқа мамлакатларнинг телетомошабинлари ҳам кўрадилар.

«Шарқдаги номаълум уруш» деб аталган кўп серияли бу телефильмнинг яратилишига 1976 йилнинг кузида Нью-Йоркдаги «Эйр Тайм» телекомпаниясининг вице президенти Фред Винернинг Москвага келиши сабаб бўлди. «Бу ерда, Москвада, — деди кейинчалик Винер, — мен катта ҳаяжонга тушдим. Иккинчи жаҳон урушидан сўнг ўттиз йилдан ошиқ вақт ўтгач, совет халқи ва унинг армияси фашизм билан курашда нақадар буюк жасорат кўрсатганлигини билдим. Уларнинг қисматига нақадар оғир синовлар тушганини ва улар гитлерчи галалар белини қандай синдирганини аниқ тасаввур этдим. Тан олишим керакки, мен буларни билмасдим. Буни фақат менгина эмас, кўпчилик америкаликлар ҳам билишмайди, деб ўйлайман».

Фильм яратиш тўғрисида Америка томонидан олға сурилган расмий таклифда жумладан шундай дейилади: «...урушда Совет Иттифоқи ўйнаган роль америкалик телетомошабинларга ҳамон номаълумлигича қолмоқда. Гарчи жуда катта одам ва техника кучлари иштирокида 1941—1945 йиллардаги иккинчи жаҳон урушида қурбонлар берилган ва бу уруш айнан рус тупроғида ўтган бўлса-да америкаликлар буни деярли билишмайди».

Леонид Ильич Брежнев телефильмга киритилган интервьюсида шундай дейди: «Бу уруш 20 миллион совет кишисининг ёстиғини қуритди. Халқимиз буни ҳеч қачон унутмайди!... Бу уруш ҳақида эслаш — биз учун агрессив кучларнинг ҳар қандай янги кирдикорларига нисбатан ҳушёрликка даъватдир. Энг муҳими у бизни мустаҳкам тинчлик учун, қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, давлатлар ўртасида тинч ҳамкорлик учун изчил курашга даъват этади...»

«Америка халқи бу фильмни кўриши керак — деди премьерадан сўнг ташқи ишлар бўйича сенат комиссиясининг собиқ раиси Уильям Фулбрайт, — ана шунда у мамлакатимиз халқларини бир-биридан ажратиб турган нарсаларга қараганда анча кўпроқ нарсалар уларни бир-бирига яқинлаштириб турганига яна бир бор ишонч ҳосил қилади». Энг ёрқин кадрларни танлаб олиш учун 500 дан зиёд тажрибали совет режиссёрлари, сценариячилари, операторлари, ҳарбий тарихчи-консультантлар қисқа вақт (тахминан бир ой) ичида неча километрлаб хроникаль ленталарни кўздан кечирдилар. Телефильмга америка инглиз, шунингдек немис ва япон кинохроникачиларининг материаллари киритилди. Лекин совет қўшинлари билан урушнинг барча йўлларини босиб ўтган ва кўплари ана шу жангларда ҳалок бўлган совет операторлари томонидан суратга олинган ленталар фильмга асос қилиб олинди.

Улуғ Ватан уруши тарихи қуйидаги телесерияларга жамланди. Биринчи фильм — «1941 йилнинг 22 июни», иккинчиси — Москва остонасидаги жанг, учинчиси — 900 кунлик Ленинград қамали; кейин денгиздаги жасорат, ҳаво жанглари ҳақида картиналар; Сталинград жанги тўғрисида икки серия. Курск ёйидаги танклар жанги, фашистларга қарши коалиция ҳақида серия, Польшанинг озод этилиши, Берлин учун жанг, япон армиясининг тор-мор келтирилиши ва ниҳоят якунловчи лента — «Номаълум солдат». Фильмнинг музикасини америкалик таниқли композитор ва шоир Род Макьюэн ёзган, текстларни «Оскар» мукофоти лауреати 64 ёшли Берт Ланкастер ўқийди.

«Фильмни яратишда Ромен Карменнинг хизмати катта», — деди Берт Ланкастер. Лекин бу ёлғиз машҳур актёрнинг фикригина эмас, мазкур эпопеяни яратишда қатнашган кўпчилик санъаткорларнинг фикри ҳам шундай. Телефильмнинг бадиий раҳбари совет режиссёри Ромен Кармен юксак профессионал маҳоратга ва тажрибага эга таниқли ҳужжатли кино устаси бўлибгина қолмай, ўзининг бутун ижоди билан фашизмга қарши курашган санъаткор эди. У нацизмнинг ваҳший қиёфасини очиб берувчи кўплаб ленталар яратди. Совет Иттифоқининг энг юксак (СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони) унвонларига эга бўлган 72 ёшли Кармен сўнгги нафасигача ижодий фаолиятини тўхтатмади. Аммо у мазкур телефильмни охиригача етказа олмади, 1978 йилнинг 28 апрелида вафот этди.

«Биз жуда кўп, баъзан томоғимиз бўғилгунча баҳслашардик, — хотирлайди Берт Ланкастер. — Баъзан вазият жуда мушкуллашарди. Лекин ҳеч қачон, ҳатто баҳслашувларнинг энг оғир дамларида ҳам Карменнинг қалби чуқур инсонпарварлик, ҳаётга, кишиларга чексиз муҳаббат, айни пайтда урушга, зўравонликка, фашизмга чексиз нафрат билан уроётганлигини унутмасдим. Бизни бирлаштириб турган ана шу нарса, оқибат натижада баҳсларимиздан ва келишолмаслигимиздан кўра кучлироқ ва муҳимроқ бўлиб чиқарди».

Мутахассисларнинг фикрича, кўп серияли бу телефильмда иккитаси: биринчи фильм — «1941 йилнинг 22 июни» ва сўнгги фильм — «Номаълум солдат» жуда муваффақиятли чиққан. Буларни Карменнинг ўзи яратган эди.

Б. БЕРМАН,
АПН шарҳловчиси.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

БЕНЗИН БАКЛАРИДА... ГАЗ

Тошкентнинг бир чеккасида қурилган янги автозаправка станциясига бирин-кетин машиналар келиб турибди. Бир неча минутдан сўнг улар тегишли ёқилғи олиб, одатдаги 400 километрли масофага чиқишга тайёр бўлади. Бунда станциянинг бетон полида кишига таниш мойли доғлар, бензин юқлари йўқ. Бу ерда автомобилларни ғалати ёқилғи — суюлтирилган газ билан таъминлайдиган республикада биринчи заправка станцияси ишлаяпти.

Бу ёқилғи бензиндан анча самарали. Ўрта Осиёнинг иссиқ шароитларида унинг фазилатлари айниқса сезилади. Суюлтирилган газ моторнинг ортиқча қизишини камайтиради. Натижада мотор ресурси ошиб, ҳайдовчиларнинг меҳнат шароитлари яхшиланади. Тошкент автомобиль йўллар институтининг олимлари ҳозир Ўрта Осиё учун газ солинган махсус баллонли автомобиль яратиш устида ишлаяптилар. Одатдаги машиналарни ҳам газга осонгина мослаштириш мумкин — уларга Рязань автомобиль аппаратлари заводида ишлаб чиқарилаётган махсус ускуна ўрнатилади.

Янги ёқилғининг яна бир муҳим фазилати бор — моторда суюлтирилган газ атроф муҳитни булғамай ёниб битади.

Беш йиллик охирига борганда Ўзбекистон йўлларида газ билан юрадиган мингдан ошиқ автомобиллар қатнайди. Улар учун яна бир газ улашиш станциясини қуриш мўлжалланади.

(ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЯХШИ ОДАТ

Ҳиндистоннинг Хундор қишлоғи (Ражастхан штати) аҳолиси қадимий одатга қатъий риоя қилишади. Бу одат чекишни тақиқлайди. Уни бузганлар оқсоқоллар суди олдида жавоб берадилар. Ҳукм олдиндан маълум — 51 рупия жарима. Бу ерда тамаки чекишни ким ва нима учун тақиқланганни номаълум, лекин Хундор аҳолиси унга қатъий амал қилишади. Сўнгги уч йил ичида фақат биттагина «чекувчи жиноят устида» қўлга тушди.

СИГАРЕТ ЎРНИГА ЧОЙ

Озиқ-овқат маҳсулотлари тайёрловчи япон фирмаларидан бири янги навли чой чиқара бошлади. Бу чойни ичган одам тамаки чекишга эҳтиёж сезмас экан. Бир пиёла чойнинг ўзи чекиш истагини сўндиради. Агар у узоқ вақт давомида истеъмол қилиб борилса, ҳар қандай ашаддий кашандани ҳам соғлиқ учун зарарли бўлган чекиш одатидан воз кечишга мажбур қиларкан.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИНИНГ МЕҲМОНЛАРИ, ШАҲАРЛАРАРО АВТОМАТ ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНИНГИЗ.

БУ ТЕЗ ВА ҚУЛАЙДИР!

Тошкент шаҳрининг 24, 32, 33, 35, 39, 41, 44, 46, 48, 53 (537... 538 АТСларидан ташқари), 56, 62, 66, 76, 77, 78, 90, 91, 96 — АТСларнинг абонентлари қуйида келтирилган жадвалда кодлари кўрсатилган Совет Иттифоқининг шаҳарлари билан шаҳарлараро автомат телефон алоқасидан фойдаланишлари мумкин:

Шаҳарнинг номи	Код	Справка бюроси	Шаҳарнинг номи	Код	Справка бюроси
Олмаота	327	695122	Львов	032	222222
Олмалиқ	2140	2222	Миллерово (Ростов)	863040	3509
Ангрен	2130	2222	Минск*	017	362222
Андижон*	37422	42222	Михайловка* (Волгоград)	84463	22255
Арзамас (Горький)	83147	32222	Москва	095	—
Ашхобод*	363	51061	Нальчик	866	22111
Бекобод	2170	2222	Наманган*	369	62222
Белая Церковь (Киев)	04463	51290	Новосибирск*	3832	—
Богородск (Горький)	83170	31550	Новошахтинск (Ростов)	863049	2359
Бухоро	365	32222	Новочеркасск (Ростов)	86345	23200
Винница	043	22222	Нукус	361	22222
Владимир	092	2222	Орджоникидзе	86722	38188
Волгоград*	8442	330301	Павлово (Горький)	83171	21209
Вологда	817	22222	Павлодар (Қозоғистон)	318	52755
Волго-Донск (Ростов)	863048	2511	Палласовка* (Волгоград)	84492	61791
Володарка (Киев)	04469	51351	Переяслав-Хмельницкий (Киев)	04467	52332
Волхов (Ленинград)	81263	11133	Полесское (Киев)	04492	51179
Всеволжск (Ленинград)	812702	2233	Псков	811	22145
Виборг (Ленинград)	812782	2502	Ростов	863	326609
Гатчина (Ленинград)	812712	2233	Сальск (Ростов)	86347	20086
Горький	8312	362222	Самарқанд*	366	32222
Грозний	871	34502	Саратов*	845	25300
Жамбул	326	30707	Саранск	834	72222
Жиззах	372	2222	Свердловск*	343	209111
Дзержинск (Горький)	81340	51124	Семенов (Горький)	83162	91221
Днепропетровск	056	222222	Семипалатинск	322	22121
Душанбе*	377	74569	Сосновий Бор (Ленинград)	81269	61333
Дубовка* (Волгоград)	84458	—	Ставрополь	865	53499
Ереван	885	422240	Средняя Ахтуба* (Волгоград)	84479	71144
Ивано-Франковск	034	22222	Суровикино* (Волгоград)	84473	91546
Житомир	041	72222	Таганрог (Ростов)	86344	21414
Иссиқ (Олмаота)	327075	2183	Талгар (Олмаота)	327074	7501
Калач* (Волгоград)	84472	29521	Толдиқўрғон	328	72121
Каменск (Ростов)	86346	59085	Тбилиси	883	990203
Камишин* (Волгоград)	84457	22941	Термиз*	376	2222
Қапчағай (Олмаота)	32772	21109	Тетиев* (Киев)	04460	51332
Қарағанда	321	543638	Тўйтепа*	216	21222
Каскелен (Олмаота)	32771	91963	Тосно (Ленинград)	81261	11009
Қизил-Ўрда	324	66908	Узуногоч (Олмаота)	327070	2898
Киев	0442	222222	Ульяновск	842	40222
Кингисепп (Ленинград)	81275	—	Уральск	311	21068
Киров	833	22222	Урганч	232	2222
Кировоград	052	23480	Усть-Каменогорск	323	52222
Кишинев	042	20811	Фастов (Киев)	04465	52222
Қўқон	360	2222	Фарғона*	373	42222
Кокчетов	316	62121	Фрунзе	331	54254
Краснодар	861	50333	Харьков	057	222222
Кстово (Горький)	83145	22222	Целиноград	317	22121
Куйбишев	846	332583	Чебоксари	835	23374
Ленинобод	379	—	Челябинск	351	361631
Ленинград	812	—	Черкасси	047	72201
Ленинский* (Волгоград)	84478	91694	Чернигов	046	32139
Лодейное Поле (Ленинград)	81264	22833	Черновци	037	22222
Ломоносов (Ленинград)	81276	22233	Чимкент	325	34645
Луга (Ленинград)	81272	22233	Чирчиқ*	210	52222
			Янгийўл	2150	2222

*) юлдузча билан белгиланган йўналишда автомат бўйича алоқага чиқиш бутун кун бўйи бўш демакдир.

Тошкентдан бошқа шаҳардаги абонентни чақириш учун «8» рақамини териш зарур. Узун гудокни эшитиб, шаҳар коди ва чақирилаётган абонентнинг еттита рақамли телефон номери терилади.

Агарда чақирилаётган абонент телефонининг номери етти рақамдан кам бўлса, номерни теришдан олдин етишмаган сонлар ўрнига ноль рақамлари терилади. Волгоград, Горький, Киев, Новосибирск, Оржоникидзе Андижон шаҳарлари, шунингдек, Олмаота, Волгоград, Горький, Киев, Ленинград, Ростов ва Тошкент областларининг районлари бундан истисно бўлиб, коддан сўнг тўғридан-тўғри абонент телефон номери терилади.

Тошкент шаҳридаги 44, 46, 62, 66-АТСларнинг абонентлари шаҳарлараро автомат телефон алоқасидан фойдаланишлари мумкин, бироқ, улар ўз телефон номерларини теришлари керак.

Бунинг маъноси шуки, чақирилаётган абонентнинг телефон номери терилгандан кейин дарҳол ўз телефон номерингизни теришингиз зарур. 30-40 секунд ўтгач алоқа тикланади, сиз «бўш» (узун гудок) ёки «банд» (қисқа гудок) чақириш сигналини эшитасиз. Код ёки телефон номерини нотўғри терганингизда «номер нотўғри терилган» деган механик овозни эшитасиз, демак, қайта териш керак. Рақамларни териш орасидаги вақт тафовути 4 секунддан ошмаслиги лозим, акс ҳолда алоқа тикланмайди. Сўзлашув муддати автоматик равишда қайд этилади. Иш кунлари (байрам ва дам олиш кунларидан ташқари) маҳаллий вақт билан соат 18.00 дан 24.00 гача ва 00.00 дан 7.00 гача алоқага чиққанлик учун имтиёзли тариф мавжуд. Яъни ана шу даврда сўзлашганлик учун ҳақ тўлаш оддий тарифдагига қараганда 25 процент арзондир.

Ленинград шаҳар телефон тармоғида телефонларнинг қуйидаги боғланиш номерлари бошқа номерларга ўтказилди: АТС-242 АТС-542 га, АТС-230 АТС-356 ва АТС-350 га (справкалар учун 2172501 телефони орқали мурожаат этиш мумкин), АТС-214 (телефон номерлари: 2144100 — 2144399 ва 2144900—2144999) АТС-259 га (телефон номерлари 2597000—2597999) ўтказилди. Справкалар учун 2597115 телефони орқали мурожаат қилинсин.

Каменск (Ростов области) темир йўл станцияси АТСида абонентлар телефонини териш тартиби ўзгарди: олтита сонли телефон номерини терган вақтда учинчи рақам тушириб қолдирилади: Мисол: эскиси — 594247, янгиси — 59247.

Алоқага чиқишдан олдин зарур код ва чақирилувчининг телефон номерини ёзиб олишни маслаҳат берамиз. «8» рақамини терганда шаҳарлараро автомат телефон алоқасига чиқа олинмаганида ёки бошқа шаҳардаги абонент билан боғлана олинмаганида АМТС справкалар хизматига қуйидаги телефонлар орқали мурожаат қилиш лозим: 39-49-10, 33-58-10, ана шу ернинг ўзидан, чунончи, шаҳарлараро автомат телефон алоқасидан фойдаланиш қоидалари ҳақида справка ҳам олиш мумкин.

Кредитга гаплашганлик учун ҳисоб-китоб масалалари юзасидан қуйидаги телефонлар орқали ҳисоблаш группасига қўнғироқ қилиш лозим: 44-32-34, 44-37-74.

Квартира телефонида гаплашганлик учун ҳақ барча кирим кассаларида қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ.

ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Горичилар, қаердасиз. 10.30 — Звёздочка. 11.30 Халқаро конкурслар лауреати В. Ересько чалади. 12.10 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Фильм-концерт. 17.00 — Ҳуқуқ ҳақида суҳбатлар. 17.30 — Китоб сенинг ҳаётингда. 18.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Оламда нима гап. 19.30 — Кино томошабин ҳамроҳи. 20.10 Санъат усталари ва ижрочи ёшлар концерти. 21.30 — Вақт. 22.00 — Спорт программаси. «Нувель де Моску» газетасининг соврини учун фигурали учиш бўйича халқаро мусобақалар. 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — До-ре-ми-фа-соль. 12.00 — Революция туфайли туғилган. Кўп серияли бадиий фильм. 3-серия. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Ёшлик. 18.50 — 1979 йил китоблари. 19.15 — Ахборот. 19.30 — Бир актёр театри. Л. Қаюмов. Меҳридарё. 20.10 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 Ўзбек халқ қўшиқлари. 21.30 — Вақт. 22.00 — Телевизион театр. «Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ». 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 — Отни ким эгарлайди. Бадиий фильм. 20.40 — Реклама. 20.50 — Янгиликлар.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Санъат усталарининг концерти. 9.30 — Радиопостановкалардан қўшиқлар. 10.30 — Сахий ер. 11.15 — Қишлоқда ижтимоий муносабатларнинг ривожланиши. 12.00 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Мусобақадош чорвадорлар радиойўкламаси. 13.30 — Оперетталардан саҳналар. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 16.10 — Чет эл классик куйлари — Ференц Лист. 18.30 — Саломатлик — туман бойлик. 18.40 — «Ёшлик». 19.40 — Социализм мамлакатларида. 19.50 — Музикали танаффус. 20.25 — Татар куйлари. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 21.30 — Октябрда тобланган ҳаёт. 22.28 — Эстрада концерти. 23.20 — Мақом кечаси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, ГСП. Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04, масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-78-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-18; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-28, 32-54-27 хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71, Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-65; Жиззах — 31-66, Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.